

QUINARI I FESTIVITAT (TOL ARTICLE) DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS BESALÚ 2024

dolorsdebesalu.cat

Creu de Sant Jordi 2005

325
ANIVERSARI

VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ

Alegra't, Verge, Mare de Déu,
Maria, plena de gràcia,
el Senyor és amb tu.

Tu ets beneïda entre les dones
i beneït és el fruit del teu ventre.

Perquè has engendrat el Salvador.

No ploris més, Mare de Déu,
vora la creu del Senyor,
i alegra't perquè ell ha ressuscitat.

En el seu cos amaga tot el rescat
i la salvació de tothom!

PREGÓ DEL PRIOR

Benvolguts i benvolgudes,

Visca la Mare de Déu dels Dolors!!!

Gràcies i molt agraït a la Junta de la Venerable Congregació dels Dolors per haver pensat en mi i per proposar-me com a prior de la festa de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú.

És el segon any consecutiu que participaré d'una manera molt especial en aquesta festa tradicional religiosa, que forma part de la cultura del nostre poble. Una impressionant manifestació de religiositat popular que s'expressa en tots i cadascun dels actes programats durant la setmana.

A Besalú els Dolors no és només la processó, amb la massiva participació en silenci, fe i devoció a la Verge dels Dolors, sinó una festa que conclou un Quinari. Una setmana d'activitats especialment religioses, però també culturals.

L'any passat en l'escrit del programa de la festa, vaig proposar realitzar un viatge en el temps/espai, on les emocions i records estaven presents en cada fotografia .

Enguany realitzarem amb la família la segona part d'aquest viatge particular, des d'una visió singular, on es barregen els records i les reflexions motivades per aquells flashos guardats en la memòria i que apareixeran en molts moments dels actes i de la processó. Com vaig escriure en l'article de l'any passat, quan sonen els primers compassos de *la Salve* es fa inevitable el record: "Les persones més properes, que més estimes i ja no hi són, segueixen amb tu.... i més d'una llàgrima s'endevina en els ulls".

Pares i germans hem participat dels diferents rols de la festa i de la processó petita i de la gran. Ser continuadors del que ells van ajudar a crear i ens han anat ensenyant en el temps, honora la memòria dels nostres ascendents.

La fe ens arriba especialment per tradició de pares a fills i de generació en generació, a partir d'una experiència única.

Gràcies a l'Enriqueta i en Cintet, els nostres millors mestres, que ens van iniciar en la festa dels Dolors. Els seus fills hem intentat seguir la seva estela i sabem que, en aquest moment tan especial, estiguin on estiguin, observaran joiosos els seus fills Miquel, Delfí, Martí i Pere.

Finalment, ens agradaria convidar a tothom, besaluencs/besaluenques, devots de la Verge dels Dolors a participar a tots els actes que se celebraran durant el Quinari i especialment a la processó, on demostrem el nostre amor i estimació a la Mare de Déu dels Dolors.

Pere Gratacós i Boix

PRIOR

Pere Gratacós i Boix

Nascut el 14 de febrer de 1958 a Sant Ferriol.

Professà de congregant el dia 24 de març de 1972.

COMISSARIS

Miquel Gratacós i Boix

Delfí Gratacós i Boix

Maria Teresa Gayolà i Roura

Martí Gratacós i Boix

Maria Lluïsa Esparch i Buch

Núria Vilarrasa i Estela

Maria Fauró i Mañà

PORTADORS BORLES DEL PENÓ

Joan Gratacós i Aurich

Miquel Gratacós i Aurich

Acompanyant del Penó:

Nati Santanach i Orri

INVITACIÓ

Voldria compartir amb tots vosaltres l'alegria de viure la Festivitat de la Mare Dolorosa.

És per aquest motiu que us convido a assistir a tots els actes que es celebraran durant el Quinari i particularment a la processó en honor a la Verge dels Dolors que tindrà lloc el proper 22 de març.

PROCESSÓ DELS DOLORS

MANIPLE DE MANAIES

POTENTIORS

Bernat Lagares i Pozo
Marc Font i Falgàs
Sergi Massanet i Iglesias

AQUILIFIER

Joan Ferrés i Costa

INFANT AQUILIFIER

Jan Ferrés i Soler

SIGNE BANDA

Jordi Farcy i Bermejo

INFANT BANDA

Pere Reixach i Vaquero

BANDA TIMBALERS

Ricard Serra i Regalat
Pol García i Meléndez
Isaac Jarillo i Bonet
Marc Cortada i Canals
Narcís Lagares i Gamero
Gerard Serra i Figa
Arnau Martín i Gratacós
Arnau Bravo i Aubeso
Pau Luengo i Cervera

PIFRES

Stefi Batlle i Pont
Clàudia Batlle i Pont
Genís Frigola i Camps
Maria Lagares i Mir
Marta Mir i Porcell
Quim Quintana i Vilà
Ferriol Rovira i Balateu
Berta Xifre i Sala

SIGNE OPTIADA

Albert Vidal i Peracaula

INFANT SIGNE OPTIADA

Ferran Casadevall i Reixach

ORDRES

Manel Juncà i Ramon

INFANT ORDRES

Oleguer Torras i Batlle

OPTIADES

Àlex Torres i Sánchez (Optiada I)

Albert Pla i Planas

Quim Grau i Castañer

Josep Pujol i Serra

Nil Juanola i Guardiola

Roger Sucarrats i Masgrau

Marc Abulí i Roura

Pau García i Bassols

Pau Busquets i Farrés

Carles Reixach i Estañol

Jordi Lagares i Roset (Optiada II)

Ferran Duran i Abulí

Àlex Torres i Pleite

Martí Guillamet i Gala

Jordi Lagares i Mir

Albert Juanola i Sánchez

Joan Genebat i Ribera

Jacint Güell i Sánchez

Adrià Guardiola i Ros

Roger Torrent i Serra

ESTENDARD

Germán Mas i Hormigo

GUARDA ESTENDARD

Guifré Balateu i Riembau

CENTURIÓ

Jesús Batlle i Auguet

PERSONATGES

CANT DE LA PASSIÓ

Anton Riera i Bordes

CORNETA

Marta Bordes i Balagué

JESÚS

Juan Mompart i Izquierdo

JUEUS

Bibiana Cruz i Balés

Fidel Cruz i Mateos

Anna Jordà i Mas

Jordi Jordà i Segura

Miguel Àngel Mateos i Jiménez

Judith Vila i Tortajada

RESERVA JUEUS

Emma Figueras i Cruz

GIRINEU

Martí Sánchez i Esteba

VERÒNICA

Rosa Ramon i Ros

PORTADORS DEL SANT CRIST

Portador

Jordi Boix i Serra

Forques

Vicenç Oliveras i Farcy

Joan Masmitjà i Frigola

JESÚS

Francesc Mas i Serra

APÒSTOLS

Fidel Balés i Juanola

Ernest Bassols Lladó

Vicenç Bosch i Juanola

Antoni Casabó i Majó

Joan Corominas i Sala

Sergi Díaz i Muñoz

Francesc Grau i Gratacós

Emili Oromí i Montagut

Jaume Riu i Roura

Miquel Riu i Roura

Miquel Torrent i Caritg

Xavier Torrent i Fuentes

ACOMPANYANTS COR D'APÒSTOLS

Josep Ferrández i Roura

Jordi Parrot i Parborrell

Jaume Lleixà i Jané

DIRECTOR

Josep Cassú i Serra

ORQUESTRA

La Principal de la Bisbal

PORTADORS DE LA MARE DE DÉU

Santiago Gratacós i Quintana

Andreu Prujà i Roca

Agustí Vilar i Soler

Pere Vilar i Soler

Aquest any en són portadors el Grup

d'Ornamentació i Conservació

PORTADORS DE LA VERACREU

Joan Balateu i Gelada

Salvador Garcia-Arbós

Joan Burgas i Cufí

Anna López i Alabert

Cèlia Burgas i Sala

PROCESSÓ DELS DOLORS

ESTAFERMS

CAPITÀ

Jordi Hurtós i Rovira

ABANDERAT

Emili Carrasco i Sánchez

BANDA

Tambors

Àngel Sánchez i Herreros

Jordi Vaquero i Garrido

Joan Sánchez i Valentí

Pep Descamps i Oliveras

Quim Descamps i Oliveras

Joan Frigola i Torrent

Bombos

Joan Ferrés i Barragán

Lluís Rubirola i Juncà

Dani Molas i Teixidor

FLAUTES

Clara Trill i Iglesias

Laia Mas i Moya

Joana Cabratosa i Pons

Jessica Mazzioti i Corominas

Maria Trunyó i Torcal

Jana Balateu i Riembau

Maria Buch i Torrent

Lara Massanet i Iglesias

Sira Huete i Robles

Mar Ferrés i Barragán

Fiona Batlle i Marco

Paula Font i Falgàs

SOLDATS

Jordi Pujolar i Senpau

Gerard Portas i Balateu

Xavi Lagares i Puig

Jordi Solà i Codony

Eloi Masoliver i Soler

Jonathan Porras i Córdoba

Pol Trunyó i Torcal

Francesc Solavera i Pons

Joan Molas i Teixidor

David Buch i Pérez

Oriol Ortega i Torras

Adrià Pons i Hurtós

Edna García i Portas

Ferran Portas i Valentí

Farners Pujolar i Busquets

Mar Portas i Valentí

ARRENGLADORS

Gemma Guix i Feixas

Mireia Juncà i Genové

Eduard Juncà i Parella

Marta Mas i Serra

Isaac Puigdemont i Balés

Imma Juncà i Genové

Laura Guix i Tubert

Lluís Juncà i Parés

Joana García i Guix

Alba Vidal i Vila

Guadalupe Pleite i Titos

Jesús García i Gil

Carles Muñoz i Fernández

Albert Riera i Sans

Bruna Guix i Mir

MOVIMENT DE LA CONGREGACIÓ 2023

CONGREGANTS QUE VAN PROFESSAR EL 2023

Marina Aparecida Albino i Vinhal
Mireia Hurtós i Prunella
Dolores Medina i González
Sílvia Prunella i Planas
Montserrat Xargay i Sidrach

ASPIRANTS A CONGREGANT ADMESOS DURANT EL 2023

Agustina Alonso i Rey
Imma Argente i López
Maria Busquets i Farrés
Francesc Cassú i Jordi
Emma Figueras i Cruz
Eloi González i Iglesias
Marc González i Iglesias
Jaume Lleixà i Jané
Josep Masmitjà i Guinart
Roser Mata i Corretger
Martí Pàmies i Magrané
Gina Planadecursach i Quintana
Maria Dolores Subirana i Duran

CONGREGANTS MORTS DURANT EL 2023

PER A LES ÀNIMES DELS QUALS S'APLICARÀ LA MISSA ELS SEGÜENTS DIES:

Per a tots els congregants difunts
Dia 18 de març, a les 20 hores.

Joana Balateu i Hurtós
Dolors Gratacós i Riu
Dia 19 de març, a les 20 hores.

Montserrat Carbonell i Grabuleda
Rosa Soler i Feliu
Dia 20 de març, a les 20 hores.

Lluïsa Roset i Balateu
Josep Feu i Estela
Dia 21 de març, a les 20 hores.

Lluïseta Auguet i Vergés
Ramon Gómez i Barri
Dia 22 de març, a les 11 hores.

Agustí Bosch i Grau
Carmen Roca i Masmitjà
Dia 22 de març, a les 19 hores.

MOVIMENT PARROQUIAL 2023

BAPTISMES

Ona Ferrés i Esquerra
Mia Claire la Peyere i Brosa
Emmanuel Casas i Díaz
Nora Expósito i Esquena

PRIMERA COMUNIÓ

Ivet Pérez i Torres
Victòria Rodríguez i Soto
Salomé Grajales i Velásquez
Itzel Romero i Raudales
Judith Garcia i Teixidor
Anton Riera i Bordes
Marc González i Iglesias

MATRIMONIS

Eduardo José Laschiazza Bertorell
Montserrat Cecília Marcano Fernández

Maria Loreto Canales Alarcon
Xavier Boreaux

Nuri Nadal i Gratacós
Dani Chen Jiang

Mireia Juncà i Genové | (Durant el 2022)
Rafel Mateu Cabello

DIFUNTS - EXÈQUIES

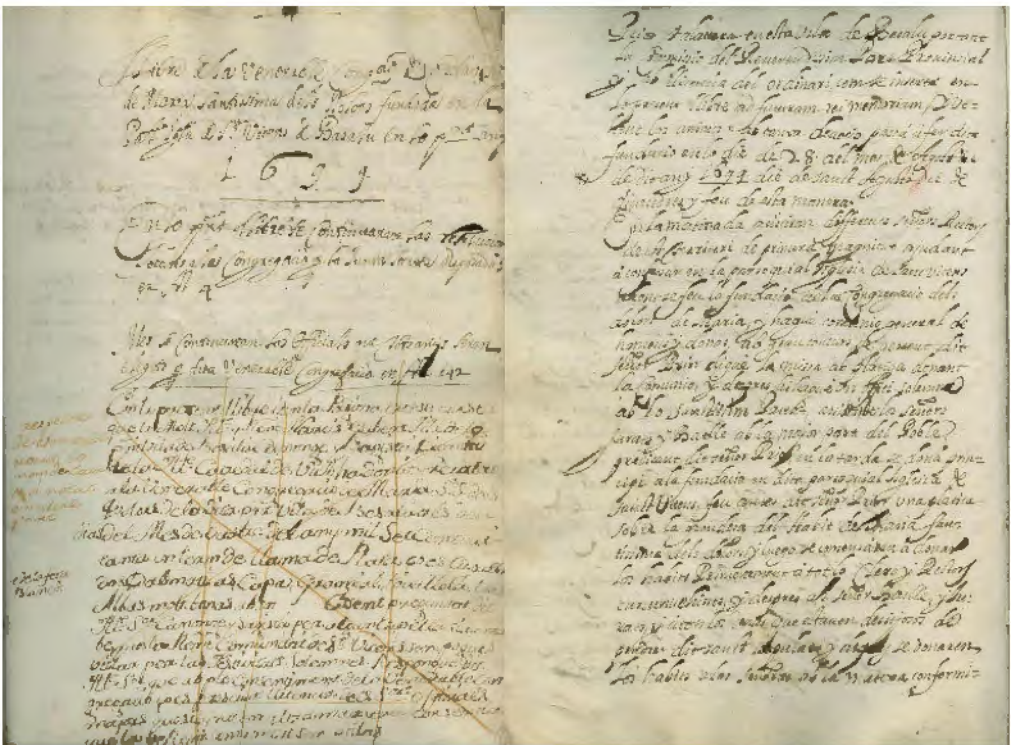
Joana Balateu i Hurtós
Dolors Gratacós i Riu
Mª Dolores Triano Reinoso
Mercé Serra i Quintana
Maria Gómez i Morillo
Mª Teresa Ferrarons i Serra
Montserrat Carbonell i Graboleda
Quimeta Bosch i Coderch
Cecília Planella i Teixidor
Francisca Quintana i Vila
Juliana Sánchez Ruiz
Juan Fernández Raya
Ferriol Portas i Soler
Lluïsa Roset i Balateu
Esteve Juanola i Bosch
Maria Monell i Bosch
Silverio Ruiz i Pulido
Lluïseta Auguet i Vergés
Pere Iglesias i Genís
Mercedes Rodríguez i Collado
Ramon Gómez i Barri
Maria Buscarons i Berta
Carmen Roca i Masmitjà
Josep Feu i Estela
Miquel Serrat i Mercader
Rosa Soler i Feliu
Miquel Corominas i Caritg
Pedro Jiménez de la Cruz
Amparo Gil i Monje
Maria Lluïsa Masdevall i Gelada

CELEBREM 325 ANYS!

El proper 28 d'agost de 2024 farà 325 anys (1699-2024) que el Dr. Jeroni Talavera fundà la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú segons consta a l'acta de fundació que es conserva a l'Arxiu de la Sala Capitular de la Venerable Congregació. I és per aquesta raó que la Junta dels Dolors hem cregut convenient celebrar aquesta efemèride com una Acció de Gràcies envers l'Associació de Fidels que ha aplegat l'ànima dels besaluencs a l'entorn d'una devoció col·lectiva: l'amor a la Verge Dolorosa.

Acta Fundacional de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú

És per aquesta raó que, des del període que abraça el Quinari i Festivitat d'enguany fins als Dolors de l'any 2025, hem preparat una sèrie de projectes i actes per a celebrar aquest distingit natalici... per començar us presentem aquest programa especial del 325è Aniversari dels Dolors, un programa que ha comptat amb la

col·laboració de tanta gent que s'estima els Dolors de Besalú, que hi han donat el seu suport i que hi han posat el seu granet de sorra tot mostrant diferents visions de la nostra Fe i Devoció.

També hem impulsat la restauració de l'escultura de l'*ECCE HOMO*, per part de la restauradora Eulàlia Soler, escultura que es trobava a la Sagristia del monestir de Sant Pere en deficient estat de conservació.

Addicionalment, hem impulsat la publicació del llibre *LA PROCESSÓ DELS DOLORS DE BESALÚ: SILENCI, TRADICIÓ i ESPIRITUALITAT*, un llibre de 9 làmines il·lustrades, obra de l'arquitecte gironí Xavier Masgrau, que ens presenta el present de la nostra Processó i que reflexiona sobre el seu futur... i també hem promogut l'edició del disc *EMOCIONA'T AMB LA SCCC: EL DOLORS DE BESALÚ* que ens presenta les melodies dels nostres Apòstols en versió simfònica i magistralment interpretades per la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya i la Polifònica de Puig-reig. Aquests dos darrers projectes seran presentats en un Acte Cultural el divendres 15 de març a la Sala Gòtica de la Cúria Reial.

La Junta de la Congregació volem felicitar tota la vila de Besalú per aquests 325 anys d'espiritualitat i fraternitat col·lectives i desitjar-vos un Feliç i Sant Aniversari.

La Junta de la VCMDDB

325 ANYS DE LA FUNDACIÓ DE LA VCMDDB

Enguany es celebren 325 anys d'ençà la fundació de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú per membres de l'orde religiós dels Servites de Maria (originari d'Itàlia des del segle XIII) i per tant amb una rigorositat i ortodòxia originàries diferents a les confraries ordinàries. Tot i això, i com es fa palès en la seva llarga trajectòria tricentenària, el seu arrelament i la seva imbricació social i popular a la nostra vila comtal la farà propera i viscuda intensament per diferents generacions.

Per aquest motiu cal vincular l'activitat de la Congregació i les seves vicissituds a la dinàmica històrica dels segles XVIII fins a l'actualitat de Besalú, per suposat, i dels Països Catalans, en general.

El culte a la Mare de Déu dels Dolors ja existeix a les nostres comarques a partir del segle XV amb la capella dels Dolors a la Catedral de Girona, tal i com ho explica Marc Sureda a la monografia publicada per l'Ajuntament i la Diputació l'any 1.999. Una referència molt recomanable per qui tingui interès en l'origen de la Congregació i la nostra processó. Després d'establir-se a Banyoles i amb

l'objectiu de la seva expansió es funden congregacions dels Dolors arreu de Catalunya: a Barcelona, Girona, Figueres, Olot, Peralada, Mieres, Camprodon i a Besalú el 28 d'agost de 1.699 per mitjà del Dr. Jeroni Talavera.

En aquell moment iniciàtic hi havia a Besalú 17 confraries de les quals les més documentades a l'arxiu històric municipal serien: la de la Santíssima Vera Creu de Santa Maria, la més antiga, que venerava la relíquia del Lignum Crucis que arribà a Besalú de la mà del Comte Tallaferro. Cal considerar que la Junta de la Congregació dels Dolors ha incorporat el pas de la Vera Creu a la Processó per testimoniar la seva antiga vitalitat i devoció a Besalú fins a finals del segle XVIII. Hi havia dues confraries gremials més, la de Sant Eloi i la de Sant Marc dels sabaters i la de Sant Sebastià a Sant Vicenç. També remarcable la dels patrons Sant Prim i Sant Felicià.

Més enllà del relat històric necessari per la seva contextualització cal esmentar primordialment la Festa dels Dolors del divendres de Passió, que ha esdevingut amb el temps l'element estructural i de

continuitat social de la Congregació. La processó dels Dolors de Besalú es celebra des de l'any 1700 (el primer any al Diumenge de Rams) però ja per sempre més el divendres de Passió previ al diumenge de Rams. Durant anys es celebrà també una altra processó, la de Dijous Sant, organitzada per una altra confraria, i ja més properament l'anomenada processó dels petits, que es va deixar de fer fa més de quaranta anys concentrant la devoció religiosa popular a la diada dels Dolors, festa local des de fa trenta anys sense interrupció a Besalú.

Cadascú viu la diada dels Dolors d'una manera particular d'acord amb el que ens han explicat els pares i els avis, a partir de la visió de petits i joves i de les moltes formes i mecanismes de participar-hi. Amb devoció i compromís religiosos els més creients, amb vincles emocionals i familiars pràcticament tothom que hi participa cada divendres del Dolors de cada any. Escoltar *La Salve* a la Plaça en silenci convida a la reflexió, al record i a la cohesió social en una diada única a la Vila, extraordinari per la Congregació, que cal felicitar-la i animar-la

a la continuïtat en el 325 aniversari i pel Prior d'enguany en Pere Gratacós i Boix, en nom de tots aquells priors i priores que l'han antecedit i a tots els que hi participen any rere any. Com sempre. Que sigui per molts anys més!

Lluís Guinó i Subirós

Alcalde de la Vila Comtal de Besalú

LA FUNDACIÓ I LA PRIMERA JUNTA

Sembla sobrer d'insistir a propòsit del fet evident de què la contemplació dels agudíssims dolors de Maria Santíssima, la Transfixió de la Verge, amb tot el dramatisme que en sí enclou, constitueix tema que ha impressionat de manera massiva i tradicional als besaluencs, movent-los a una devoció ben manifesta. Voldríem destacar, només, dues notes de tipus històric que ho corroboren. Fills il·lustres de Besalú de l'Orde dels Servites i, per tant, testimonis de major excepció, en són l'escriptor sagrat Fr. Ambròs Llaneres i el Vicari General a Espanya Fr. Domènec Gussinyer, del qui ens en fa memòria el recent Manual del Congregant.

D'altra banda, un detall que ha passat generalment desapercbut, notabilíssim i singular, és el de què les tres esglésies principals de la població posseïen, totes, altar dedicat als Dolors. Consta documentalment l'existència d'una capella al Monestir de Sant Pere per l'inventari aixecat amb motiu de la desamortització. De Santa Maria, ens en dona notícia l'amic Sr. Llosas en un interessant escrit publicat en el programa de l'any darrer: la imatge que presideix la solemne processó és, justament, la

que es venerava abans a la col·legiata. Quan a l'església parroquial de Sant Vicenç, ja ho sabeu com hi havia l'espaiosa capella pròpia de la Congregació.

FUNDACIÓ

La favorable circumstància d'haver retrobat, a l'arxiu parroquial, el primer llibre d'actes o resolucions - que es conjecturava perdut - ens permet de seguir ininterrompudament la vida congregacional durant tota una centúria, és a dir, des de la seva erecció, l'any 1699, fins a les acaballes del segle XVIII. Pensem que la fundació a la ciutat de Girona es retrotrau tan sols al 1687, si bé és importantíssim consignar que el culte a la Transfixió de la Verge sorgeix en començar el segle XV a la seva església catedral, emportant-se'n així, la nostra Seu possiblement la primacia en aquest aspecte, i avançant-se a l'establiment dels Servites a la diòcesi, ço que no tingué lloc fins l'any 1605.

Retornem a Besalú. Esdevingué la fundació com a seqüela d'una missió - igual que a Girona - predicada ací pel Dr. Jeroni Talavera durant la quaresma de l'esmentat any 99. Era el Dr. Talavera clergue de Barcelona i, a la vegada,

Prior del Collell. Persona molt il·ligada a l'Orde dels Servites, instituï la Congregació a Olot l'any següent.

El manuscrit de Besalú ens parla, amb llenguatge viu i planer, de com assolí gran profit la predicació quaresmal i de com el Dr. Talavera “*Dexà plantat un exercici baix invocatio de nostra Señora dels dolors tots los Divendres de la semana, prometent que si en ell se continuava uns quants mesos faria la fundació de la Congregació dels dolors*”. Fruit de perseverança dels besaluencs fou la nova vinguda del Prior Talavera, amb especial comissió del Rnd. P. Provincial dels Servites a Espanya, Fr. Felip Gavalda, i llicència de l'Ordinari, als fins d'establir a la Vila la pietosa associació. El dia 28 d'agost de 1699, festivat de Sant Agustí i, que aquell any s'esqueia en divendres, havent precedit, com a preparació, Missa de Comunió general i Ofici solemne amb exposició del Santíssim, a l'església parroquial de Sant Vicenç, aplegants-s'hi un concurs ingent de poble i assistint-hi les autoritats, tingué lloc a la tarda l'acte fundacional. Copiem:

“Feu antes dit señor Prior una plática sobre la grandesa del Habit de

***Maria Santissima dels dolors, i luego se comensaren a donar los habits. Primerament à tot lo clero i Rectors circunvehints, y despres al señor Batlle, y Jurats, y a tots los demes que estaven desitjosos de prendre dit sanct scapulari; i despres se donaren los habits a las señoras ab la matexa conformiat, haventhi un numero molt gran com es deveurer en lo libbre de noms y cognoms*”.**

Mes, no fou suficient el divendres. El dissabte i fins el diumenge prosseguí la imposició d'hàbits. El fet, insòlit, es comenta per sí sol.

ELS SET ALTARS PRIVILEGIATS DE SANT VICENÇ

Seria llarg i, impropri d'explicar aquí, l'evolució històrica respecte al nombre variable de dolors que la pietat ha volgut considerar en la Verge Santíssima i que, versemblantment per influència del brevari (les set hores canòniques) fixa definitivament l'exercici de la corona en el número set.

Suposem relacionat amb els set dolors l'elecció de set altars privilegiats per a guanyar les indulgències, a l'església de Sant Vicenç: cerimònia que es feu

coincident amb la fundació i com a part de la mateixa. Es procedí per l'ordre que segueix:

Primerament, l'altar de la Mare de Déu dels Dolors en projecte i, interinament i en tant no existís aquell, el de la Puríssima Sang de Jesucrist. A continuació, l'altar major de Sant Vicenç, el del Sant Sepulcre, el de "Corpus" o del Santíssim, de la Mare de Déu del Carme, de

Sant Joan i darrerament de Sant Rafael.

LA PRIMERA JUNTA DE L'ANY 1699

Estampem els noms dels elegits al temps de la fundació. Evidentment, es tingueren en compte per aquestes designacions les normes vigents a l'època, en quant amb precisió regulaven estat o estament dels candidats a proveir els diferents càrrecs.

Corrector:	Doctor Pau Martell, rector de Fontcoberta.
Prior:	Rnd. Pere Puig, domer de Sant Vicenç.
Discret eclesiàstic:	Rnd. Jacint Seguí, beneficiat de Sant Vicenç.
Discret secular:	Doctor en Drets, Josep Pujol.
Secretari:	Francesc Puig, notari.
Mestre de novicis:	Rnd. Antoni Basset, beneficiat de Sant Vicenç.
Receptor:	Josep Ferrer, sastre.
Sagristans:	Doctor en Drets, Concordi Llaudes i Josep Salers, argenter.
Ajudants idem.:	Benet Mamús i Joan Font, sastres.
Infermers:	Rnd. Salvador Ferrussola, domer de la Parròquia i Jacint Gafas, apotecari.
Porters:	Rnd. Francesc Ferran i Tomàs Vila, notari apostòlic.
Consultors eclesiàstics:	Rnd. Francesc Plaja, canonge de Santa Maria i Rafael Serra, beneficiat de la Parròquia.
Consultors Seculars:	Doctor en Medicina, Joan Vilanova, Nicolau Sabater i Pere Homs.
Aceptadors:	Damià Llinsach i Joan Pau Vilalba.

Josep Maria de Solà-Morales

Primer capítol del seu llibre:

SOLÀ-MORALES, Josep M. de, *DE L'HISTORIAL DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BESALÚ*. 2a ed. Besalú, VCMDDB, 2003. p. 7-8.

LA JUNTA ACTUAL 2024

Corrector:	Mn. Miquel Oliveras i Coll
Secretari:	Josep Lagares i Gamero
Mestre de Cerimònies:	Jordi Juncà i Parés
Tresorer:	Martí Guillaumet i Comamala
Vocal:	Manel Ramon i Sánchez
Vocal Comunicació:	Joan Balateu i Gelada
Vocal Història i Arxiu:	Salvador Garcia-Arbós
Vocal Arrengladors:	Jordi Juncà i Parés
Vocal Apòstols:	Ernest Bassols Lladó
Vocal Manaies:	Jesús Batlle i Auguet
Vocal Estaferms:	Jordi Hurtós i Rovira
Vocal Ornamentació i Conservació:	Neus Ramon i Ros
Vocal Relacions Exteriors:	Lluís Guinó i Subirós
Vocal:	Joan Cabratosa i Pla
Vocal:	Cristina Pons i Portas
Vocal:	Sònia Iglesias i Campaña

325
ANIVERSARI

**VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ**

EMOCIONA'T AMB LA SCCC: ELS DOLORS DE BESALÚ

La Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya amb la Polifònica de Puig-reig

Era la tardor de l'any 2007, a la sagristia del Monestir de Sant Pere de Besalú, quan en la mitja part d'un concert de l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, magistralment dirigida en aquella ocasió per Francesc Cassú, un servidor va plantejar als assistents fer un nou disc de sardanes interpretades amb Orquestra de Cambra (ja feia un parell d'anys que havíem editat un primer disc de sardanes)... va ser en aquell precís instant quan, el meu pare, en Narcís Lagares i Corominas va dir... *"noooo... prou sardanes de Cambra.. el que hem de fer ara és una Orquestra Simfònica posant-*

hi la Cobla al bell mig" ... així va néixer la **Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya SCCC** que, un any més tard, va fer el seu primer concert a l'Auditori de Girona, el mes de novembre de 2008, amb el projecte "SARDANES PER AL MÓN"... Estàvem assistint a un esdeveniment únic que s'ha vist refermat amb una proposta inèdita, molt bella, i d'aspiració global.

Avui, 17 anys més tard d'aquella primera idea, la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya, impulsada per la Fundació Metalquímia, s'ha convertit en un referent estimat i admirat de la nostra

cultura musical amb un so únic al món, tot combinant les melodies, els sons i els ritmes tradicionals de la Cobla amb l'èpica, la majestuositat i la universalitat de l'Orquestra Simfònica, havent publicat fins a 14 discs (aquest serà el quinzè) i havent rebut en quatre ocasions els Premis Enderrock al Millor Disc de Música Clàssica per votació popular.

Va ser precisament uns mesos després de rebre un d'aquests guardons, quan l'Ernest Bassols i Lladó, responsable del Grup d'Apòstols de Besalú, em va proposar que la SCCC, juntament amb un dels millors cors de Catalunya, la Polifònica de Puig-reig, gravessin les cançons dels Apòstols dels Dolors... va ser dit i fet... i tot aprofitant la gravació del darrer treball de la SCCC "THE SPIRIT OF CHRISTMAS", l'estiu de 2023,

vam enregistrar aquestes melodies tan nostrades per poder-les oferir a tots els congregants i devots dels Dolors en la celebració del 325è Aniversari (1699-2024) de la creació de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú.

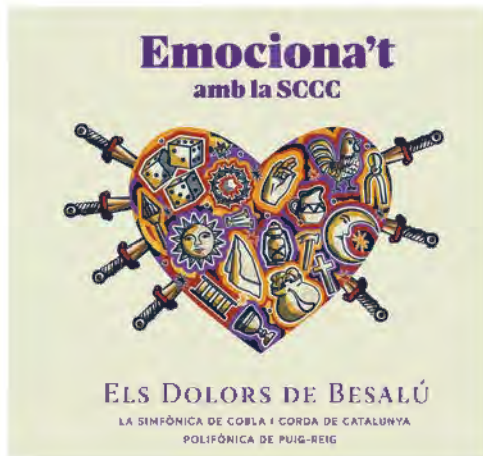
En nom de la Junta de la Venerable Congregació, i de la Fundació Metalquimia que m'honora representar, desitjo de tot cor que gaudeixin i s'emocionin amb les versions simfòniques dels cants del nostre Cor d'Apòstols... melodies que ens uneixen com a poble, ens refermen en la nostra Fe i ens apropen una miqueta més a Déu.

Josep Lagares i Gamero

Secretari de la VCMDDB.

Vicepresident Fundació METALQUIMIA

Portada del disc EMOCIONA'T AMB LA SCCC:
ELS DOLORS DE BESALÚ

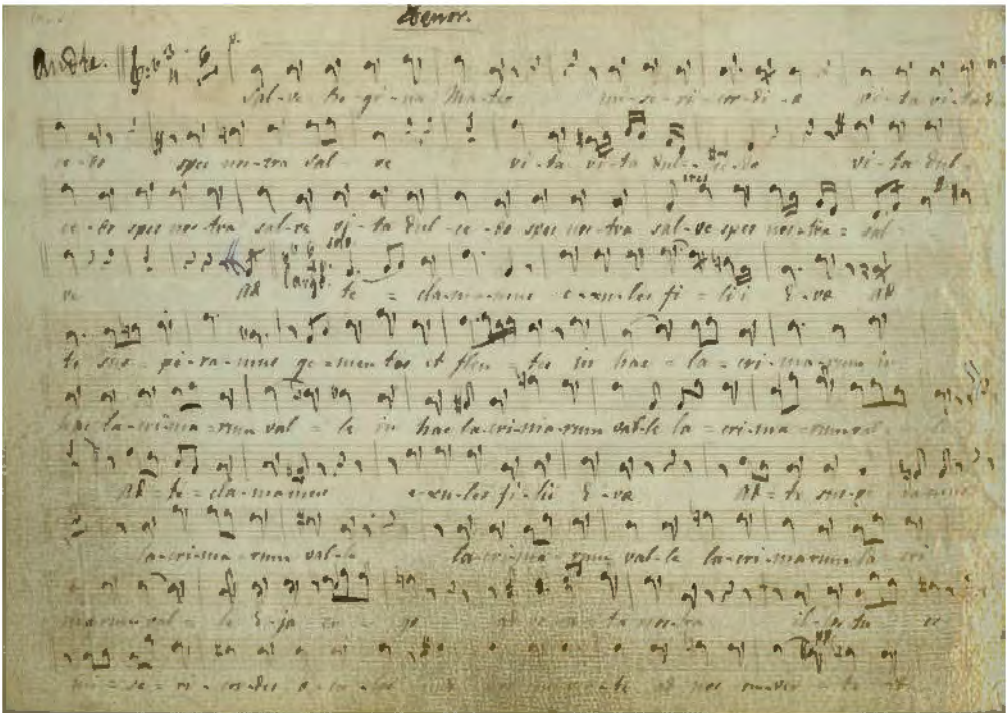
ELS DOLORS A CAN BASSOLS

La Festa dels Dolors per la meua família es vertebrava en dos eixos que no tindrien cap sentit l'un sense l'altre, *La Salve* i el sant de la meua àvia Lola. El meu primer record d'aquest dia és anar amb el meu germà cap a Can Bassols a felicitar l'àvia i sortir tots dos directes cap a Can Llaudes, a escoltar *La Salve* amb en Xevi Torrent.

En aquell temps *La Salve* s'assajava al menjador petit del palau de la família Llaudes. Quatre gats que amb delit, esperàvem l'acabament de l'Ofici per

veure Orquestra i Cor d'Apòstols i sentir per primer cop l'any aquella meravella: *Saaaaaaalve regina mater misericordia, misericordia...*

A l'hora de dinar a Can Bassols no es parlava de cap altra cosa. Com havien anat els "solos", si el fiscorn no ha entrat bé, si el violí avui ha estat molt fi... El meu avi Anton, el meu pare, el meu *tiu* i en Joan Callís, director de l'orquestra. Encara sembla que els veig allà al menjador de Can Bassols, al voltant d'aquell vell piano negre de Mossèn Anton, to-

Partitura original de *La Salve*

cant fragments de La Salve una vegada rere l'altra... *Veus Joan, aquí els tenors han d'entrar abans, aquí els baixos han d'apreparar una mica més, aquí una pausa per respirar...* I així fins que era l'hora de l'Ofici de tarda, a escoltar altra vegada *La Salve*, aquest cop a l'absis de Sant Pere, on el meu pare deia que es produïa la millor sonoritat de Besalú.

Fa prop de cent anys que Mossèn Anton va musicar *La Salve* i la va introduir a la litúrgia del poble. Des de llavors han anat desfilant cantants, orquestres i directors, cadascun d'ells a la memòria de diferents generacions de besaluencs. A casa ja no hi ha ni el meu pare ni la meva àvia, i ja res és el mateix. Però Can Llaudes, Sant Pere, La Plaça i La Salve, no s'esborraran mai de l'imaginari emocional de la meva vida.

I és precisament per tots aquests fets que, com a Responsable del Grup d'Apòstols de Besalú, i amb motiu de la celebració del 325è Aniversari de la fundació de la Venerable Congregació, que enguany em fa un goig especial poder-los presentar el disc "*EMOCCIONA'T AMB LA SCCC: ELS DOLORS DE BESALÚ*", la versió simfònica de les

cançons marianes que m'han acompanyat tota la meva vida, magistralment interpretades per la SIMFÒNICA DE COBLA i CORDA DE CATALUNYA i LA POLIFÒNICA de PUIG-REIG... unes versions que eleven els Cants dels Apòstols fins a uns nous límits i que de ben segur ajudaran a enriquir el patrimoni cultural i el bagatge espiritual de tots els besaluencs i devots de la Mare Dolorosa... desitjo de cor que el gaudeixin tant com a mi m'ha fet emocionar!

Ernest Bassols Liadó

LES 9 LÀMINES DE LA PROCESSÓ DELS DOLORS DE BESALÚ

L'arquitecte, dibuixant i manaia Xavier Masgrau Dotras (Girona, 1959) és l'autor de les divulgatives 9 làmines del quadern *La Processó dels Dolors de Besalú: Silenci, Tradició i Espiritualitat*. Aquest projecte, iniciat l'estiu del 2020, és una continuació del meravellós llibre *La Processó del Sant Enterrament de Girona*, que anava acompanyat de texts històrics i crítics.

Al llibre dedicat a la processó dels Dolors de Besalú fixada a partir del 2017, amb la incorporació del pas de la Veracreu, també hi ha diversos texts de caire històric, de memòria i crònica. El secretari de la congregació, Pepe Lagares, fa un pròleg en què destaca els 325 anys de la fundació del terç d'orde dels

Servites a Besalú i del silenci, la tradició i l'espiritualitat de la processó; l'autor de les il·lustracions, Xavier Masgrau, parla de la seva passió per la iconografia de la Setmana Santa; l'historiador de la Congregació dels Dolors de Besalú, manaia i conservador al Museu Episcopal de Vic, Marc Sureda Jubany, fa un resum històric de les processons, les congregacions i del cas de Besalú; la primera manaia de la història dels manaies, Steffi Batlle, parla del paper de la dona a la processó de Besalú; l'escriptor i manaia Martí Gironell, fa una sentida aportació des de les seves visions de la processó, i el periodista, escriptor, membre de la Junta dels Dolors i coordinador del llibre, Salvador Garcia-Arbós, fa una llarga crònica periodística de la Diada dels

Dolors de Besalú.

La Processó dels Dolors de Besalú: Silenci, Tradició i Espiritualitat és un llibre en què es poden resseguir, amb un detall extraordinari, els passos de l'acte central de la diada de la Mare de Déu dels Dolors. En els dibuixos, s'hi podran reconèixer les cares de gent coneguda, en què destacaria el bisbe Francesc Pardo i Artigas, traspassat el 2022. Precisament, tot i que el projecte va començar l'estiu del 2020, el 2021 Masgrau ja ho tenia força avançat, de manera que va tenir temps de regalar-ne una còpia al bisbe Francesc Pardo: «Era la de la Mare de Déu, que ell hi surt. Li va agradar molt. Per cert, cal dir que el bisbe que hi surt és ell...»

Masgrau confessa que fer els dibuixos de les processons és una feinada ingent, que es suporta per la fe. «Si comptem el temps invertit en recollir informació, fer els esborranys i compondre les làmines i la resolució definitiva cal comptar 30 dies de 8 hores cadascun.» No preveu fer cap més processó, tot i que, si li encarreguessin alguna altra processó que ell estima, com la de Banyoles o la de Mieres, «potser hi tornaria, tot i que és una feinada.» L'arquitecte assevera que vol dibuixar la Guàrdia Suïssa, regalar-les-hi perquè, si ells volen, en facin reproduccions i les venguin al seu museu.

Salvador Garcia-Arbós

RESTAURACIÓ DE LA FIGURA: ECCE HOMO

Descripció-títol: Ecce Homo

Matèria-tècnica: Fusta tallada i policromada.

Procedència: Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú.

Localització: A l'església de Sant Pere de Besalú.

Llavors Pilat féu assotar Jesús. Els soldats li posaren al front una corona teixida d'espines, el cobriren amb un mantell de porpra i anaven passant davant d'ell tot dient-li: "Salve, rei dels jueus" (...) Pilat tornà a sortir i els digué: "Ara us el trauré fora i veureu que no li trobo res per poder-lo inculpar" Llavors sortí Jesús portant la corona d'espines i el mantell de porpra. Pilat els diu: "Aquí teniu l'home".

Evangelí segons St. Joan, 19,5.

La imatge que conservem no correspon al moment "Aquí teniu l'home", conegut com a Ecce Homo, sinó al de la Flagel·lació, quan Jesús estava lligat a la columna i encara no li havien posat els atributs de la corona i el mantell. Es tracta d'una repre-

sentació poc comuna, carregada d'un sentiment commovedor per als feligresos. S'emmarca en el context dels passos processionals de Setmana Santa i, com tots els moments de la Passió del Crist, conformen la devoció a la Mare de Déu dels Dolors.

Estat de conservació:

La imatge es conserva en un estat que es pot qualificar de regular, a causa, sobretot, del deteriorament de la fusta, que ha acabat afectant la policromia. Vegem les alteracions en detall:

Support: Important atac de xilòfags a la base i al peu dret; també al revers de la columna. Més lleu a la resta.

Esqueres importants a la base, les espatlles i la roba.

Capes de preparació: Tradicional, de càrrega i cola. Apareix pulverulenta a les zones afectades per l'atac de xilòfags.

Policromia: Bon estat general excepte a la base i als peus, on hi ha importants lla-cunes. Diverses fissures a la imatge.
Capes de superfície: Pols acumulada, especialment a la zona dels cabells.

Procés de restauració:

La restauració es duu a terme per a restablir a la imatge el seu bon estat, tant a nivell de suport com de policromia. Això fa possible recuperar l'obra per a la seva devoció.

Aquestes són les intervencions proposades:

- 1- Fixació de la policromia.
- 2- Desinfecció del suport.
- 3- Neteja.
- 4- Estucat de forats.
- 5- Estucat d'esquerdas.
- 6- Reintegració de suport de la base.
- 7- Anivellat llacunes.
- 8- Envernissat.
- 9- Reintegració de la policromia.

Eulàlia Soler

Conservadora-restauradora de béns patrimonials

VULL SER CONGREGANT

El recordat missioner claretià Pere Casaldàliga, l'anomenat "bisbe dels pobres", afirmava: "Si no hi ha causes grans, la vida no té sentit". Es pot considerar una causa gran ser congregant? Clarament, ho és.

Només s'ha de reflexionar un instant per a buscar on es guarden les ganes de fer alguna cosa amb transcendència. Segur que, en l'entorn de cadascú, s'hi troba el desig de ser congregant, formant part així d'una congregació on la gent es compromet i participa en un mateix espai. Possiblement, és una altra filosofia de vida, una porta al compromís.

Tanmateix, ser congregant és un sí a la història... Formem part d'aquesta història! Una història de fe i de tradició, seguint el camí dels nostres pares i avantpassats, tot en una dimensió absolutament humana.

La voluntat de ser congregant neix de la consciència de ser-ne, per a renovar la il·lusió i les motivacions de ser cristians i portar un estil de vida que deixi empremta i arrel. És donar testimoni d'un estil de viure i una actitud que ens obre les portes als autèntics valors. Essencialment, és un acte de fe personal, de

devoció i de compromís amb la Verge. Com s'escolta el món i la realitat? Quin és el concepte de compromís que volem? Pensem en la gent que coneixem, la família, els amics, la nostra terra... i cerquem el compromís que cal prendre per a ser congregant.

Què es rep a canvi de tot això? Doncs res material, però sí espiritual. És una drecera a la satisfacció personal... és, de ben segur, un nou caminar.

Els devots de la Mare de Déu no podem viure d'esquenes a la realitat del que significa la Congregació dels Dolors; concretament, avui, se'ns demana un servei que és acció: ser congregant. La Junta de la Venerable Congregació de la Mare de De Déu dels Dolors de Besalú us anima i encoratja a ser congregants. Per a ser-ne, s'ha de comunicar al mossèn, al secretari o a qualsevol membre de la Junta dels Dolors. Endavant!

Jordi Juncà i Parés

Cerimònia d'aspirants a Congregant de 2018

Processó del Dolors de 2012

ENTREVISTA AMB PERE GRATACÓS I BOIX

Prior de la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú. Pendonista 2024

El fill de l'Enriqueta i d'en Cintet i germà petit d'en Miquel, en Delfí i en Martí, Pere Gratacós Boix, serà el prior de la Diada dels Dolors del 2024. Va néixer el 14 de febrer del 1958, a can Noguer, a davant de les Carreteries, a Juinyà, municipi de Sant Ferriol. Ha fet dos anys d'Estaferm i un de Manaia.

Què significa ser prior?

«Per a la gent de Besalú, que hem

viscut la festa de la Mare de Déu dels Dolors des de petits, és un orgull molt gran. A més dels records d'infantesa que comporta, és una festa religiosa popular molt emotiva. Quan en Pepe em va trucar, no em vaig pensar mai que fos per això.»

Quin és el primer record que teniu dels Dolors?

«Parlem del primer record de la *professó grossa*... Ho dic perquè abans hi havia la *professó petita*, la de la mainada el Divendres Sant. El meu primer record el tinc del pis on vam viure. Era

a can Llansa, de l'Avi Siset de *L'Estaca*, al carrer Major. Ell i la Lola vivien a dalt i nosaltres, a la primera planta, on hi ha el balcó...»

I la primera casa?

«La primera casa on van viure els pares i els germans a Besalú va ser can Tal·là, al final del carrer Tallaferro, davant mateix de l'escorxador. El meu primer habitatge amb la família va ser el pis que hi havia a sobre can Cargol. Després ens vam traslladar a can Llansa, a on, des del balcó, sentíem els cataclacs, cataclecs, dels manaies i dels estaferms. Recordo el silenci, al costat del pare i la mare quan passava la processó. M'entusiasmava veure passar els meus germans. Des d'aquell balcó es veia molt bé i es copsava el silenci, només tallat pels clecs de les llances i d'algun cant. Un cop havia passat per davant de casa, baixàvem ràpidament per anar a la plaça i situar-nos en un bon lloc per escoltar *La Salve*. Ho recordo bé, estava nerviós!»

Heu parlat de la processó petita, quins records en teniu?

«El records són en blanc i negre [me n'ensenya fotos i unes quantes en què

ell hi surt]. Era un aprenentatge per a la processó grossa. Érem una colla d'amics que assajàvem als horts amb canyes. Ens passàvem la Setmana Santa jugant i assajant. Teníem el material a Sant Julià, que en dèiem l'Hogar Parroquial, i n'hi havia que passaven el barretet per recollir diners per al piscolabis. Ens ho passàvem molt bé; era increïble.»

En Pere i els amics durant la processó petita

En Pere amb els companys de la comunió

Tot documentant-me per a l'entrevista, he trobat que vam professar junts de congregant, vam ser admesos el 1971 i vam professar el 1972

«Ho sabia perquè també ho vaig trobar. Tu, en Jesús Batlle... em va fer molta il·lusió.»

En Pere fent d'Estaferm (any 1972)

També he trobat que vau ser estaferm, el 1972; manaia, el 1973, i altre cop estaferm, el 1974?

«Ja havia sortit abans dos cops: l'any de la comunió petita i el de la comunió solemne portant les banderes dels Set Dolors.»

Això d'anar amb els manaies i els estaferms...

«Ho demanaven perquè faltava gent i tenia amics als dos cossos... Ens ho passàvem bé als assajos, practicant passos o figures. Vaig sortir poc perquè

als 15-16 anys vaig marxar de Besalú cap al Barça...»

En Pere fent de Manaia (any 1973)

Hi havia rivalitat entre manaies i els estaferms?

«Una mica, però diria que, sobretot hi havia fidelitat. El que feia de manaia volia seguir de manaia. El que hi havia era molta conya a l'hora del ressopó a cal Tronc, a cal Parent i a can Quei. Aquest any serà a la Sala Gòtica.»

Us considereu una persona religiosa?

«La fe es transmet de generació en generació. En aquell temps, hi havia més fe i tothom anava a missa. M'hi consi-

dero, però no soc practicant, entenenent per això, anar a missa cada diumenge. Segueixo sent religiós, però d'una altra manera.»

En Pere amb els amics fent el piccolabls a cal Tronc

Què opineu de la manera com es viu la processó dels Dolors a Besalú?

«Es nota molt quan s'acosta la festa, cada dia més, i et vas preparant a mesura que s'apropa el Quinari. Un de fora no ho percep, perquè ve a la processó i marxa. Vivint a Besalú es nota aquest ambient religiós.»

Qui portaran les borles?

«Els meus fills Joan i Miquel.»

Coneixeu altres processons a banda de la de Besalú?

«Verges, Banyoles, Girona... M'agraden totes i totes tenen el seu què, cada una a la seva manera.»

Ja teniu els discursos fets?

«Tinc el del programa i el de la recepció del penó. Em falta enllestir el del final de la processó a Sant Pere. L'estructura serà similar: agraïment, explicar un fet important per a mi i convidar el poble.»

El lector ha de saber que l'entrevista és feta la primera setmana després dels Reis, quatre dies després que es fes públic, com cada diumenge després de l'Epifania des de fa més de tres segles. En Pere Gratacós no ha esperat fins a l'últim dia a fer els deures.

Quin considereu el moment més emotiu de la processó?

«La processó té molts moments que per a la gent de Besalú i devots de la Mare de Déu són màgics. Transcorres per carrers del poble, on de nen t'hi passaves el dia jugant. Fas un retrobament amb la gent i amics, un viatge en el temps amb el silenci de la processó. Si n'he de triar un, em quedo el moment del cant de *La Salve* a la plaça. Pell de gallina, eh! Des del començament de la processó fins a la plaça, tot, cants, silencis, repics, carrers estrets, tot és molt emotiu.»

En Pere al cantó de Santa Maria de Besalú

Heu explicat que als 15-16 anys vàreu fitjar pel Barça i que ineludiblement us vàreu perdre unes quantes processons.

«La vida esportiva em va allunyar de Besalú; no hi podia venir quan volia. A més, quan era al Barça, per Setmana Santa els equips inferiors viatjàvem i jugàvem tornejos.»

Us devíeu enyorar de casa i de Besalú?

«Molt! Trucava sovint a casa, tenint en compte que en aquell temps el telèfon era una altra història. La processó sempre sortia en les converses i el pares m'explicaven com havia anat. Pensa que els meus pares no veien clar que marxés i els germans deien que acceptés l'oferta, que no deixés escapar aquesta experiència. Tot i que va ser un moment dur, en el temps hem vist que va ser la millor decisió. La sort que vaig tenir és que vaig anar a Barcelona amb la família Fauró-Mañà, a Sant Andreu. Amb el senyor Fauró, la senyora Maria, en Joan i la Mari era com si estigués a casa, vivia en família. Sense ells, i la resta de la família Fauró, no sé pas què hagués passat.»

L'esport us ha marcat la vida.

«Totalment. Primer, com a jugador; després, com a entrenador de diferents equips, com ara el Roses, Girona, el Figueres o el Barça B; més tard, com a seleccionador de Catalunya, i actualment com a professor de futbol d'EU-SES, l'Escola Universitària de la Salut i l'Esport, a Salt.»

La família al complet durant el partit d'homenatge al seu germà Miquel

I així, la foto dels quatre germans vestits del Besalú amb el vostre pare i la vostra mare en el partit d'homenatge d'en Miquel a Besalú agafa una dimensió molt més emotiva.

«Amb el meu pare, sobretot, va començar la meva gran afició al futbol. Anàvem amb Teisa a Girona per poder veure jugar en Martí. Dinàvem al Boira, que era al costat mateix de l'administra-

ció de la Teisa. Anàvem a peu al Vista Alegre, altre cop al Boira i cap a Besalú. Vaig veure jugar en Martí amb el Girona de 3a Divisió al Vista Alegre. Anys més tard, com a entrenador, vàrem retornar el Girona a 3a Divisió. I ara tots els germans i el meu fill Miquel anem a Montilivi a veure tots els partits del Girona.»

Salvador Garcia-Arbós

PROGRAMA D'ACTES DEL QUINARI I DE LA FESTIVITAT 2024

CELEBRACIÓ COMUNITÀRIA DE LA PENITÈNCIA

DIMECRES, DIA 13 DE MARÇ

VESPRE

- A 2/4 de 8, Celebració penitencial a l'església de l'antic monestir de Sant Pere.

ACTE CULTURAL PEL 325è ANIVERSARI DE LA VCMDDB

DIVENDRES, DIA 15 DE MARÇ

VESPRE

- A les 7, Acte cultural per a commemorar els **325 anys de la VCMDDB**. Es presentarà: Un **NOU llibre** de làmines divulgatives titulat: *“La Processó dels Dolors de Besalú: Silenci, Tradició i Espiritualitat”* i, un **NOU disc** de la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya titulat: *“Emociona't amb la SCCC: Els Dolors de Besalú”*.
- L'acte tindrà lloc a la Sala Gòtica del Palau de la Cúria Reial.

QUINARI DEL 18 AL 22 DE MARÇ DE 2024

DILLUNS, DIA 18 DE MARÇ

VESPRE

- A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
- Predicador: **Mn. Jordi Font i Plana**.

DIMARTS, DIA 19 DE MARÇ

VESPRE

- A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
- Predicador: **P. Jordi M. Gil i Costa - Pare Carmelita**.

DIMECRES, DIA 20 DE MARÇ

VESPRE

- A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
- Predicador: **Mn. Joan Puig i Rigau**.

DIJOUS, DIA 21 DE MARÇ

VESPRE

- A les 8, Corona dels Dolors i Missa amb homilia.
- Predicadora: **M. Maria Assumpció Pifarré - Priora del monestir de Sant Daniel de Girona**.

FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

DIVENDRES, DIA 22 DE MARÇ

MATÍ

■ A les 11, MISSA SOLEMNE amb acompanyament d'orquestra i cant dels Goigs.

■ Predicador: **Fra. Valentí Serra de Manresa – Orde dels Frares Menors Caputxins.**

■ Seguidament la Prior de l'any passat, la **Sra. Núria Roura i Viñas**, farà lliurament del penó al Prior d'enguany, el **Sr. Pere Gratacós i Boix.**

TARDA

■ A les 5, a l'església de Sant Vicenç, conclusió del Quinari amb Corona dels Dolors, sermó i cant de **La Salve** pel Cor d'Apòstols acompanyats per l'orquestra La Principal de la Bisbal.

■ **Tot seguit**, entrada de Novicis i Professió de Congregants.

VESPRE

■ A les 7, missa celebrada per **Mn. Miquel Oliveras i Coll**, amb l'acompanyament del Cor Parroquial.

■ A 2/4 de 8, els Estaferms i el Maniple de Manaies desfilaran pels diferents carrers de la Vila.

■ A 2/4 de 9, aniran a cercar al Prior i a les autoritats de la Comtal Vila, respectivament.

■ Tot seguit, a la Plaça de la Llibertat, es lliuraran els premis del 13è Concurs de Dibuix de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors. I també es lliurará un guardó a: **German Mas i Hormigo** i a **Ferran Duran i Abulí** del Maniple de Manaies i a: **Lluís Rubirola i Juncà, Joan Molas i Teixidor** i, a **Jèssica Mazziotti i Corominas** del Cos d'Estaferms, pels seus 15 anys de participació a la processó.

■ A les 9, sortida de la **PROCESSÓ** des de l'església de l'antic monestir de Sant Pere, que seguirà l'itinerari acostumat pels carrers i places de la Comtal Vila de Besalú.

■ En el moment de fer l'entrada a la Plaça de la Llibertat la Mare de Déu, el Maniple de Manaies li realitzarà *l'Acatu*. Tot seguit el Cor d'Apòstols cantarà com cada any, **La Salve**, amb l'acompanyament de l'orquestra La Principal de la Bisbal. Abans de reprendre la processó, els Estaferms també li realitzarà *l'Acatu* a la Mare de Déu dels Dolors. Seguidament, la processó continuarà per fer l'entrada a dins de l'església de l'antic monestir de Sant Pere.

■ En acabar la processó i a dins mateix de l'església, el Prior ens adreçarà unes paraules d'agraïment i de comiat.

INRI

AFINANT LA MEMÒRIA

4 d'abril de 1952

Cada paraula que afegixo a aquestes ratlles, és un dubte inevitable de si s'escau la col·laboració sincera en el Programa d'avui, d'una persona que ja fa 25 anys que no trepitja Besalú el dia dels Dolors. La càlida insistència d'en Jordi Juncà ha propiciat l'aparició d'aquest escrit, però abans de res, un breu pròleg necessari i aclaridor del meu allunyament. Després de 35 anys (1964-1999) de fer d'Apòstol i amb suport al meu fill que arrodonia durant 9 anys les tres generacions, decidim renunciar al grup dels dotze per l'arribada de noves regles (?) i alguna incòmoda exigència. En llenguatge religiós, escollim *no combregar-hi*. Dit això, adeu, creu i ratlla. Discordances!!!

El 13 d'abril del 1962 soc Congregant, més tard faig de manaia ocasional i de Jesús als Apòstols. Comissari a l'any 1995 amb en Bartomeu Guix i al 1999 essent Prior en Lluís Guinó, hi torno celebrant els 300 anys de la Processó. Quants records escantonats! Ja em perdonareu doncs els involuntaris oblitats i errors que gustós bescanvio pel privilegi de reviure'ls.

Als anys 70 quan érem 52 participants, no tenia res a veure amb els 145 del 2023. Sense por a cometre sacrilegi, convidreu amb mi que la corrua d'anys i les seves conseqüències ho ha capgirat tot. Amb pampallugues als ulls, encara veig el mític *Xicu Molinaret*

encapçalant els seus 14 manaies, tots ja granats dibuixant temeraris encreuaments, ... la calma exquisida del *Raio*, Narcís Oliveras, capità dels Estaferms fins el 1990, ... els malcarats Jueus amb l'*Enric Pairo*t i en *Pere Rellotger* de referents, el plorat Silvestre fuetejant a un ja atrotinat *avi Racó*, i un Cirineu itinerant que ja no recordo, però que per la seva feina feixuga, solia acabar el vespre esllomat.

Ah amics!!! La trompeta escardada anunci d'un Cant de la Passió, que finia amb l'espinguet Déu Jesucrist!, que tots volíem escarnir amb l'afegitó popular que ara i sempre per conegut no caldria reproduir (pels de fora: *ha passat*

i no l'han vist!). De lluny i fent patir gairebé a tothom, els rabassuts portadors de la Creu i el Sant Crist del 1952, amb el seu pes i perillós balanceig, passos sovint incerts, d'altres calculats i fermos tenyien d'èpica el seu llarg i costós recorregut. Amb enyor una abraçada per en *Bartomeu Pagès*, en *Marcel·lí Xaiera*, en *Teixidor* i en *Ventura Codony*.

... Llavors l'anonimat misteri de les Tres Maries descalces i el reconegut desfici dels més murrís que pretenien descobrir la seva identitat i a poder ser el suposat motiu de les seves valuoses prometes, ... amb tota solemnitat i amb pas calmós apareixien els Apòs-

13 d'abril de 1962

tols, amb l'aura de fullola encerclant el cap, perruques i barbes postisses, sense ulleres ni vestigis de modernitat re-
filant cançons mil·lenàries. Encaminats
molt abans per en *Quimet de les Mit-
ges*, el besavi *Surroca*, en *Parfet*, i d'al-
tres, morts tots, els varen complemen-
tar o succeir llegendes com en *Daniel* i
en *Xicu Viñas*, en *Peret Valenciana*, en
Ventura Masdeu, en *Sala*, *Quel Mareia*,
Quel Aleix, *Joan Juanola* o l'*Antoni Tor-
rent*, l'únic encara viu d'aquest grup in-
oblidable., tots dirigits per l'*Anton Bas-
sols* i més tard pel seu fill *Josep Maria*.
La resta, nosaltres, vàrem ésser allà i el
premi, encara avui poder dir que haví-
em cantat amb els millors!

Quan tot aquest imponent gegant reli-
giós es posava a caminar, creieu-me el
món s'aturava, la *Verge Iluminosa* i flo-
rejada accedia al *Prat* com si flotés als
desapareguts esglaons de *Sant Pere*,
llavors una mena d'esgarripança indes-
criptible ens sacsejava a tots quan els
homes endiumenjats i les dones amb
mantellina i descalces amb els ciris gus-
pirejant esquinçaven la nit. I si, llavors
s'escoltava el genuí silenci del que tot-
hom ara parla i que rebotia com mai a
les parets amb una autenticitat innega-
ble, sols interromput per algun lleuger
desafinament de la soferta orquestra, ...
Can Soilo, *Can Carol* i el balcó de *Cal
Secretari*, on la *Lola Bassols*, la *Manoli*

Valenciana i la *Maria Fidel*, entre d'altres esguardaven amatents el pas del seu parentiu que els hi retornava sempre una càlida mirada d'agraïment. Després s'enfilava cap a la *Placeta* i ens entaforàvem per l'estret carrer de *can Parés* i de *cal Tit* fins girar a la dreta, i encara avui em pregunto com en *Met Pujol*, més tard el seu fill Santiago, i ara també el nebot Andreu, s'ho engiponaven per dirigir el grup i endinsar la Verge cap a la cantonada de *can Aleix*, després, entomar la "pujadeta"-revolt de la *Maria Balateua* i afluir sense contratemps al carrer Major. Bé, tant se val, el fet referma que en ocasions especials els "miracles" no són exclusius dels déus, i que tanmateix pertanyen als humans.

El carrer Major engalanat era circumstancial i tenia la generosa bondat d'emmirallar-ho tot als aparadors de les botigues, i quan solien coincidir les imatges, flames, l'olor dels ciris, els cants, els peus nusos, els armats, Sant Crist i la Verge, llavors es configuraven uns instants quimèrics difícils d'ignorar. Sovint s'hi afegia cofoi, amb les seves campanades l'entrançable rellotge de Santa Maria, notari rigorós del pas del nostre temps.

Després tan sols calia deixar-te anar com el riu calmós que a la fi tragina la seva aigua al mar i ensumar la sublimitat de la *Plaça* atapeïda de gent, curo-

5 d'abril de 1963

sament encabits per solemnes arren-gladors, de vestimenta negra i caputxa esporugidora. És l'hora de plorar les absències i buscar al seu lloc qui ja no hi és; ... tots per això delerosos d'escoltar la nostra Salve, ara ja masegada per nous arranjaments que sols la celeritat dels temps i la seva impetuositat justifiquen. En acabar-la sembla que la letargia ho embolcalli tot i una immobilitat absoluta presideix la *Plaça*. Són uns segons màgics. Jo els aprofitava, després d'enretirar la meua orella d'en *Peret* (com més tard va fer el meu fill amb mi) per fer-li un petó ritual i dir-li gairebé sense veu "*un any més pare!!!*". El 1990, ja malalt i per primer cop, va

12 d'abril de 1957

tornar-me'l. Era el petó del seu comiat.

I prou! Després la gent sovint s'esvalota, però unes marcialis maniobres dels armats els ressegueixen el camí cap a Sant Pere, on escolta la florida benedicció del capellà i acompanya llavors al protagonista de la Diada, el Prior, que emocionat des de casa seva desgrana com millor sap la seves religioses i enriquidores vivències. Els aplaudiments l'encoratgen a convidar tothom, entaulats, a vi ranci i bunyols, i al cap d'unes hores tot tornarà a l'impertorbable rutina. Sortosament de nou, la tradició i els seus miratges ens haurà alimentat de fe un cop més, i Besalú haurà viscut un altre any, potser la seva Diada més singular i reconeixible.

Els nostàlgics ens permetíem per això a l'endemà un lícit perllongament de la festivitat i afegíem com a cloenda a totes les sensacions percebudes, l'im-

mens plaer de fer xerricar les rodes dels cotxes en el resplendent encerat que els ciris ens deixaven com a penyora en els nostres carrers.

Mai més és molt lluny; potser algun dia i des del racó d'un balcó fosc, contemplaré de nou la Processó, però deixaré conscient que els ulls m'enganyin i ben segur apareixerà indefugible **la meva processó**, que amb fidelitat i inalterable em retornarà totes les persones, costums i retalls de vida que s'han esvaït en el temps, i que amarades d'enyorança han traspuat en aquestes ratlles..., mentre afinava la memòria.

Xavier Roca

Primavera de 2024

(*) Les fotografies escollides per l'autor pertanyen al llibre IMATGES DELS DOLORS (Fons Molas).

LA SANCH DE PERPINYÀ

La Junta de l'Excel·lentíssima Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú ens va demanar una paraula per al butlletí d'enguany, en nom dels confrares de la Sanch de Perpinyà.

En primer lloc volem agrair-vos la invitació que ens feu cada any per participar en la vostra jornada de celebració, en particular en la processó nocturna que tant ens impressiona. És un autèntic plaer participar en aquest acte tan commovedor. Cada cop ens sorprèn molt la càlida acollida que ens doneu i l'ambient fraternal de la vostra agrupació. Ens sentim honorats d'haver format part, ja durant molts anys, d'una ocasió tan especial.

Per a nosaltres, la participació a la vostra vetllada és una excel·lent preparació espiritual per a la Setmana Santa, que inclou a Perpinyà i al Rosselló diverses etapes importants: la preparació dels misteris, el gran Via Crucis, el Dimecres Sant a la Catedral i les processons del Divendres Sant, especialment als carrers de Perpinyà.

La vostra processó ens fa tocar de prop la fe de tota una població: grans, pares i mares, joves i nens que acompanyen les santes imatges amb els seus ciris encesos. El silenci dels qui desfilen d'aquesta manera, combinat amb la música i els cants tradicionals, atorguen

un caràcter seriós, greu i imponent a aquest acte de fe del poble. Quan arriba el moment de l'aplec a la plaça, i el cant de *La Salve*, l'emoció s'imposa a tots els participants. Després, en arribar a l'Església abadal, el cant de *l'Stabat Mater* dona una conclusió molt notable.

Ens ha agradat trobar-nos amb diversos dels vostres convidats a la vostra festa, en particular el cardenal Martínez Sistiach, i els bisbes Francesc i Carles, ara difunts.

Compartim amb vosaltres la preocupació per preservar i donar vida al nostre patrimoni religiós i cultural heretat dels nostres avantpassats. La nostra Arxiconfraria de la Sanch té sis-cents set anys d'existència i encara té futur, com la vostra congregació, per donar testimoni de la fraternitat evangèlica.

Esperem poder continuar durant molt de temps la nostra relació amistosa i fraternal, responent a la vostra invitació tan amable a cada cop.

Mn. Francesc WAFFELAERT

Canonge de la Catedral de Perpinyà,
Consiliari de la Sanch

*Al peu de la creu sou rosa,
Dolça esposa,
Pregau per los pecadors,
Verge i Mare dels Dolors.*

EN ELS 325 ANYS DE LA CONGREGACIÓ DELS DOLORS DE BESALÚ

Mare Dolorosa

En llatí se la invoca com *Maria Virgo Perdolens* o *Mater Dolorosa*. És una de les nombroses amb què l'Església Catòlica venera la Verge Maria. La Mare de Déu dels Dolors destaca el sentiment punyent de la mare davant del patiment del seu fill. Els "set dolors" fan referència als set episodis de la vida de Jesucrist, relatats en els evangelis, que van fer patir Maria mentre acompanyava el seu fill en la seva missió de Redemptor.

La devoció a la Mater Dolorosa es promou a partir de finals del segle XI. El 1239, a la diòcesi de Florència, per iniciativa de l'Orde dels Servites o dels Servidors de Maria, l'espiritualitat dels quals estava vinculada a la Santa Verge, es va fixar la festa de la Mare de Déu dels Dolors el 15 de setembre.

Els set Dolors

Els set episodis dolorosos de Maria que es relaten en els Evangelis, són els següents:

La profecia de Simeó (Lc.2, 22' 35):

En presentar Jesús al temple, la profecia de l'ancià Simeó et va submergir en dolor profund en sentir-li dir: "Aquest Nen està posat per a ruïna i resurrecció de

molts d'Israel, i una espasa traspasarà la teva ànima". D'aquesta manera el Senyor va voler barrejar el teu goig amb un record tan trist.

La persecució d'Herodes i la fugida a Egipte (Mt.2, 13-15):

Oh Verge estimada!, vull acompanyar-te en les fatigues, treballs i ensurts que vas patir en fugir a Egipte en companyia de Sant Josep per posar fora de perill la vida del Nen Déu.

Jesús perdut al temple, per tres dies (Lc.2, 41-50):

Verge Immaculada! Qui podrà passar i calcular el turment que va ocasionar la pèrdua de Jesús i les llàgrimes vessades en aquells tres dies llargs? Deixa'm, Verge meva, que jo les reculli, les guardi al meu cor i em serveixi d'holocaust i agraïment per a tu.

Maria troba Jesús, carregat amb la Creu (Via Crucis, 4a estació):

Veritablement, carrer de l'amargor va ser aquell en què vas trobar Jesús tan brut, enlletgit i esquinçat, carregat amb la creu que es va fer responsable de tots els pecats dels homes, comesos i per cometre. Pobre Mare! Vull consolar-te eixugant les teves llàgrimes amb el meu amor.

La Crucifixió i Mort de Nostre Senyor (Jn.19,17-30):

Maria, Reina dels màrtirs, el dolor i l'amor són la força que els porta darre-re Jesús, quin horrible turment en contemplar la crueltat d'aquells esbirros de l'infern traspasant amb durs claus els peus i les mans del salvador! Tot ho vas patir pel meu amor. Gràcies, Mare meva, gràcies.

Maria rep Jesús baixat de la Creu (Mc.15, 42-46):

Jesús mort als braços de Maria. Què senties Mare? Recordaves quan Ell era petit i l'arraulies als teus braços? Per aquest dolor et demano, Mare meva, morir entre els braços.

Sepultura de Jesús (Jn.19, 38-42):

Acompanyes el teu Fill al sepulcre i l'has de deixar sol. Ara el teu dolor augmenta, has de tornar entre els homes, els qui t'hem matat el Fill, perquè Ell va morir per tots els nostres pecats. I Tu ens perdones i ens estimes. Mare meva perdó, misericòrdia.

Tradicció i devoció dels Dolors

El Divendres de Dolors és una tradició catòlica anual que commemora els patiments de la Verge Maria per mitjà de

la processó de Nostra Senyora dels Dolors. Es realitza en el marc del Divendres de Concili, darrer divendres de la quaresma, que anuncia la proximitat de la Setmana Santa. A Besalú ja fa 325 anys que es va fundar, el 28 d'agost de 1699, la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú.

D'ençà d'aquell any Besalú processiona la imatge que es venera tot l'any. És una imatge tradicional que ens presenta la figura de Maria abatuda de dolor als peus de la creu. Són nombroses les imatges semblants i que també desfilen en aquest dia en diferents parròquies del nostre bisbat i d'arreu de Catalunya. L'element iconogràfic habitual són els set punyals clavats en un cor que s'emplacen al centre de la imatge i que evocuen en advocació popular i tradicional els moments evangèlics assenyalats. En el Via Crucis de Jerusalem, hi tenim una porta anomenada Porta Dolorosa. Des d'allà va sortir Jesús en iniciar el camí del Calvari.

La Mare de Déu dels Dolors representa el sentiment de dolor de Maria, al llarg de tota una vida, davant del patiment del seu fill, Jesús. És una de les devocions més antigues cap a la Mare de Déu.

Els evangelis no ens ho diuen de forma explícita, però en narrar-nos situacions doloroses en què ella va participar plenament en la seva missió d'associada a l'obra redemptora, o sigui, com a cor-redemptora, hem de concloure que si Ella realment va patir, llavors va plorar, va vessar moltes llàgrimes pel fet que la Verge plora a causa que va ser el dia en què va morir el seu fill.

Maria puja al cel

Maria, la Mare de Déu, va pujar al cel perquè Déu no va permetre que es veïés la corrupció de la carn d'aquell ventre on Ell va decidir que s'encarnés el seu fill Jesús. Per això va ser assumpta al cel en cos i ànima, per la voluntat i la força de Déu.

La Santíssima Verge Maria va manifestar a Santa Brígida que li concedia set gràcies als qui diàriament l'honressin considerant les seves llàgrimes i dolors i resant set Avenaries: posaré pau a les seves famílies. Seran il·luminats als Divins Misteris. Segons explica la tradició, el seu cos va ser transportat fins a aquest punt des de la muntanya de Sió, on hauria mort i on es va establir la Basílica de la Dormició o Abadia de la Verge Maria.

El cos de la Verge Maria està ubicat a Getsemaní, Jerusalem, en un temple pertanyent a l'església ortodoxa grega. Quan van obrir la tomba, el cos de Maria no hi era, i només van veure els llençols amb què l'havien embolicat. A la nit van sentir una música celestial i van veure Maria que suspesa a l'aire els deia: "Alegreu-vos, perquè jo seré amb vosaltres cada dia".

L'últim estatge de la Verge Maria i segons la tradició explica que sant Joan, sant Lluc i altres apòstols van visitar sovint la Verge a la ciutat d'Efes. Avui més de 10 milions de pelegrins acudeixen cada any a aquesta casa, on, segons les visions d'Aymerich, la Verge Maria va viure fins als 64 anys, quan un 15 d'agost va ser assumpta al Cel. Per això va ser assumpta al cel en cos i ànima, per la voluntat i la força de Déu.

Vida de Maria abans i després d'infantar Jesús

Maria era una jove que confiava en Déu. Vivia a Natzaret. Els seus pares es deien Joaquim i Anna. Quan Maria va néixer, Joaquim i Anna es van sentir molt feliços i sent una nena la van presentar al Temple de Jerusalem perquè servis a Déu.

Vint-i-tres anys va viure Maria sobre la terra després de la mort i passió del seu Fill, i durant aquell temps va veure acomplides algunes de les profecies i l'inici de les guerres que culminarien en la destrucció de Jerusalem i el seu temple.

La seva fe va ser la que la va fer arribar a ser Mare del Salvador, com ens diu Sant Agustí.

Sí, ella es va dedicar a complir la voluntat de Déu i a servir-lo, com s'entregaria a una altra persona? La seva única ocupació era ser la Mare de Crist. Els evangelis no ens ofereixen massa detalls sobre Maria i la seva vida terrenal.

Nostra Senyora dels Dolors, fa honor a les proves que va enfrontar la Mare del Servent Patent (Isaïes 52,13-53,12), i per això, aquesta festa se celebra immediatament després de l'Exaltació de la Santa Creu. Com totes les festes litúrgiques, aquesta celebració dona glòria a Déu per l'obra salvífica que va fer sobre una de les Seves criatures, en aquest cas, la Seva criatura més perfecta, Maria.

Per a Maria, la seva unió materna de cor i d'ànima amb el seu Fill per qui va viure

tant goigs com patiments, està consumada de manera perfecta al Cel. Tot i això, la unió i l'amor materns de Maria s'estenen encara avui a la Terra a nosaltres. Quan Mare de Crist, Maria és també Mare del Cos Místic de Crist, l'Església, i nosaltres, els membres del seu Fill com a persones (cf Apocalipsi 12,17).

Fidelitat de Besalú a la Mare de Déu dels Dolors en la memòria del bisbe Jaume Camprodon

Per cloure aquestes ratlles, faig memòria i convidó a la reflexió, amb el termes emprats per Mons. Jaume Camprodon (ACS) bisbe emèrit de Girona i Prior l'any 2000, el qual amb motiu de la celebració dels 300 anys de Congregació dels Dolors de Besalú, ens va escriure el següent:

"Som a les portes del tercer mil·lenni. Vol dir dos mil anys de fe cristiana: dos mil anys de reconeixement, fins i tot entre els no creients del món occidental, de la personalitat històrica de Jesús de Natzaret. Ja que comptem els fets de la història prenent la seva persona com a punt de referència: abans o després de Jesucrist.

En aquest corrent dels esdeveniments humans, amb més o menys relleu, hi si-

tuem els 300 anys, que no són pocs; de la Congregació dels Dolors de Besalú.

Tres segles de fidelitat dels besaluencs a una tradició. I vaig més a fons: 300 anys d'un reconeixement popular de la fidelitat de Déu manifestada en els fets de la Passió i la Mort, fets que embolcal·len el misteri inabastable de l'amor de Déu.

Contemplant la llarga tradició de la Congregació, especialment en les festes dels Dolors de Maria que, com anelles, s'encadenen amb una altra, hom pensa que Besalú es deixa prendre per l'amor fidel de Deu. No ho perdem de vista. Els estudiosos de la sociologia diuen que el pròxim segle serà un segle religiós, en contraposició a les últimes dècades del segle que fineix”.

Continuava dient el Bisbe Camprodon:

“Un desencant del triomf de la raó i de la tècnica i s'obren camins de recerca de quelcom que ni la intel·ligència ni les mans de l'home no poden donar. Ara bé, vol dir que el segle XXI serà cristià? Més aviat sembla que hi haurà pluralitat de religions, amb una revinguda de sectes que, atalagant els sentiments religiosos, desequilibren la persona.

Amb els ulls posats en el futur, penso que els pobles que saben mantenir les tradicions cristianes autèntiques i, sobretot es cuiden de vivificar les seves arrels, tenen un camí obert per a donar una resposta a les inquietuds de recerca noble de les persones insatisfetes.

El cas de Besalú amb la seva Congregació dels Dolors és un cas clar.

La seriositat amb què manteniu la tradició és un mitjà pel qual Déu posa al nostre abast i a la nostra comprensió, a través dels fets de la Passió, l'amor que ens té a tots i a cada un de nosaltres. Els actes de la festa, la Processó amb el cant auster i impressionant de la Salve de Calahorra, la imatge de Maria amb el seu fill crucificat davallat de la creu, són la memòria d'uns fets històrics i portadors, a la vegada, de l'amor fidel del pare del cel.

Mantingueu fondes les arrels”.

Pere Codina i Gironella

Congregant de la VCMDDB

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Enguany, a l'Ofici de la Diada dels Dolors comptarem amb un predicador d'excepció... Fra Valentí Serra de Manresa.

Fra Valentí Serra de Manresa

Fra Valentí Serra i Fornell (Manresa 1959) és religiós caputxí i sacerdot. Doctor en història, ha investigat les principals tradicions populars i religioses de Catalunya, particularment a propòsit del pessebrisme i sobre la tradició remeiera i gastronòmica.

Des del 2015 és redactor del cèlebre calendari *L'Ermità dels Pirineus* i autor de nombrosos llibres i articles de recerca, especialment d'història franciscano-caputxina.

L'any 2023 va publicar el llibre *PASSIÓ PER LA SETMANA SANTA* on ens des-

criu les principals tradicions populars i religioses articulades entorn de les Celebracions de la Setmana Santa a Catalunya, dedicant una particular atenció al viacrucis i a les nombroses processons... i com no podia ser d'altra manera, la nostra Veracreu i la Processó dels Dolors de Besalú també hi surten representades.

FA UNS 50 ANYS...

Any 1973

Any 1973

Any 1973

Any 1973

Any 1973

Any 1973

Any 1975

Any 1975

Any 1976

Any 1976

Recull d'imatges del fons Molas

ELS QUADRES DELS DOLORS DE LA CONGREGACIÓ

L'Església Parroquial de Sant Vicent exhibeix una col·lecció de 6 quadres de gran format i que juntament amb l'escultura de la Mare de Déu dels Dolors formen la representació dels set Dolors de la Corona.

Segons sembla, aquests quadres van ser encarregats i regalats a la Congregació dels Dolors de Besalú per una devota de Besalú coneguda com "La Galla" segurament entre el 1895 i 1920. Desconeixem el moment en què van arribar a la parròquia però creiem que és molt probable que fossin ja exposats cap al primer terç del segle XX.

No en tenim notícies d'aquests quadres, però sí que sabem que, als inicis de la guerra civil del 1936, algun fidel de la Congregació va despenjar aquestes pintures, les va treure dels bastidors i les va enrotllar per tal d'amagar-les i protegir-les dels actes vandàlics que s'estaven duent a terme. No se sap qui va ser. Segons relat d'en Llorenç Cuevas, aquests quadres van passar la guerra enrotllats i dintre dels tubs de l'orgue de l'església de Besalú, per eludir les agressions patides pels objectes religiosos al juliol del 1936.

Montserrat del Pozo (*era alhora priora*

de la Congregació i cofundadora, secretària i posteriorment presidenta d'Amics de Besalú i el seu Comtat) en ser preguntada per aquestes pintures, ens diu:

Al 1958 quan es funda l'associació Amics de Besalú i el seu Comtat, l'ajuntament de Besalú ens va permetre reunir-nos a l'antiga capella de la Santa Fe, que en aquell moment (arran la desamortització de Mendizábal de 1835), pertanyia a l'ajuntament de la Vila i, era on fins al moment s'havia reunit el "Servicio Nacional del Trigo", que era un servei de la postguerra. Aquesta antiga capella, llavors buida, està situada a la Plaça de Sant Pere, davant del Monestir del mateix nom, just al costat de Can Llaudes.

Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya

Les sis pintures a l'oli de què parlem, enrotllades, van ser portades per algú, segurament de la Congregació, a aquest

ELS QUADRES DELS DOLORS DE LA CONGREGACIÓ

espai dedicat a la cultura on van romandre molts anys.

Al 1972 la Cúria Reial va ser adquirida per l'associació Amics de Besalú i el seu Comtat i, al cap d'un temps, van traslladar-se a aquest espai com a nova seu amb tots els llibres, publicacions i peces museístiques que hi havien reunit en els anys que portaven d'exercici des de la seva fundació l'any 1958, tant de les excavacions de Can Ring (1959), com les excavacions del pou de la Plaça de l'Ajuntament (1974) i, moltes altres peces vàries d'altres procedències. També, per exemple, els sis grans rotlles que resultaren ser unes pintures molt malmeses i que es van reconèixer com les pintures dels Dolors de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú.

Preocupats per la presència d'aquestes pintures i el seu deplorable estat de conservació, es van iniciar els contactes per tal de trobar una solució. M. del Pozo i la Junta de la Congregació dels Dolors van treballar per tal de cercar un taller de restauració de les pintures i, amb subvencions de la Generalitat, la Diputació, l'Ajuntament, aportacions de fidels de la Congregació dels Dolors i comerciants, es va dur a terme la restauració

al Centre de Restauració de Béns Mòbils de Catalunya, a Sant Cugat. Tenim el testimoni gràfic, amb la foto d'en Lluís Juncà i d'en Manel Ramon, en el moment que arribà a Besalú el quadre del primer dolor ja restaurat.

Es tracta de sis quadres a l'oli de grans dimensions: 212cm x 251cm amb un senzill marc de fusta clara entre 250cm i 30cm. Actualment estan exposats a l'església de Sant Vicenç de Besalú. Responen a la devoció del set Dolors de la Corona de la Verge. Són quadres grans, austers, de colors molt foscos i amb parts que trobem molt elaborades ben treballades, especialment els caps de les figures centrals, mans i peus, que destaquen pels seus detalls, mentre que els vestits, túniques i capes en trobem uns executats amb més qualitat que altres, fins i tot dintre de la mateixa imatge.

El Sr. Lluís Juncà i el Sr. Manel Ramon amb el primer quadre restaurat. Data: 23/12/2002

Destaca la profunda accentuació dramàtica de les figures: el personatge principal centra generalment la imatge, col·locant la resta d'imatges en posició secundària i menor mida. Altres zones de les pintures - no sabem si és per deteriorament - apareixen poc definides i inclús desdibuixades. Les figures estan ambientades en un senzill marc amb certes al·lusions al passatge bíblic que estan retratant; aquests marcs geogràfics referencials són molt pobres, malgrat que hi ha excepcions com el quadre del quart dolor on tot el marc està ben treballat.

Algunes persones, com ara Mn. Miquel Oliveras i rector de la parròquia de Besalú, pensen que per l'estil i l'expressió de pietat de l'obra, podrien ser una obra Natzarenista, el qual fou un moviment d'art religiós durant el segle XIX.

El nostre anònim pintor, o més ben dit, l'escola de varis pintors d'aquest moviment, podríem emmarcar-los dins d'aquest corrent de pensament entre el 1890 i 1925.

Primer Dolor:

Profecia de Simeó en la presentació de Jesús al temple Lc 2 32-36

Es tracta del passatge bíblic on la Verge

Maria i Sant Josep escolten el profeta que centra l'escena en una posició més alta i sostenint el nen Jesús als braços. Les figures estan molt ben tractades, tot i que són quadres molt foscos. La perspectiva és bona i els rostres tenen més qualitat que els vestits. Hi ha dos orants agenollats a terra amb uns vestits molt ben executats i escoltant amb devoció. L'escena està emmarcada per uns objectes plens de simbolismes, per exemple: el colom la fidelitat

Segon Dolor:

La Fugida a Egipte Mat 2, 13-15

Josep camina al costat del burret on la Verge Maria porta Jesús en la seva fugida cap a Egipte. És una pintura en un marc molt senzill, però expressa el patiment de la Verge i la protecció que vol donar el seu fill.

Tercer Dolor:

Jesús perdut al temple Luc 2, 46-48. Josep i Maria al centre del quadre molt preocupats han buscat el seu fill i, finalment el troben dins el temple de Jerusalem on esta parlant de la Bíblia amb els mestres de la llei jueus. És una escena molt ben treballada pel pintor, que centra l'atenció en la banda dreta, d'on surt la llum i el saber: el nen Jesús dintre de la sòlida estructura del temple i portant ell la conversa, dominant per sobre dels

mestres de la llei que estan pensatius pel que els està dient.

Quart Dolor:

Jesús camí del Calvari Lc 23, 27

Retrata molt dramàticament el moment en què Maria veu el seu fill amb la creu a les espatlles, envoltat de soldats, fustejat, amb romans i jueus que el fan anar cap al Calvari. És el quadre més ric en estructura i composició. Els personatges estan molt ben treballats i té un gran dinamisme. Tots els rostres tenen gran expressió, algun d'ells amb mirada frontal. Els colors són una mica més variats malgrat el to fosc generalitzat dels quadres, i l'escenografia és força dinàmica.

Cinquè Dolor:

Crucifixió i agonia de Jesús Jo 19, 25-26

Retrata el moment del dolor que sent la Verge Maria amb Maria Magdalena i

Sant. Joan al peu de la Creu on Jesús està crucificat. La figura de Jesús està ben treballada, sobretot el seu rostre, i és destacable el detall del lladre que es penedeix dels seus pecats: Dimas està de cara a Jesús, mentre que el lladre que s'ha burlat de Jesús a la creu estant apareix d'esquenes.

Sisè Dolor:

Escultura: La verge rep als seus braços el cos del seu fill. Està exposada al creuer esquerra de l'església. Aquesta obra és la quarta escultura dels Dolors de què es té notícia. La primera imatge sabem que va ja sortir en processó al 1701. L'actual imatge es va beneir al 1943 i pertany al taller dels Germans Boix de València, és de fusta de boix.

Setè Dolor:

La Sepultura de Jesús i la soledat de Maria Lc 23, 53

És el moment en què el cos de Jesús és transportat per alguns deixebles i seguidors sobre un sudari per donar-li sepultura. Maria, com sempre en primer terme, els acompanya juntament amb algunes dones. Al fons lluny veiem la creu i com a marc uns senzills xiprers. De la comitiva, en destaca el cos mort de Jesús retratat amb tota cruïda i també les figures de S. Pere, S. Joan i Josep d'Arimatea, els caps dels quals tenen molta qualitat. És un quadre, com tots els altres, força fosc però ben realitzat. Els rostres dels personatges principals copsen l'atenció del fidel.

Immaculada Mir del Pozo

10 ANYS DE LA SALA CAPITULAR DE LA VCMDB

El proper divendres dia 5 d'abril de 2024 farà exactament 10 anys que vam inaugurar la nova Sala Capitular de la VCMDB, la qual està ubicada en un dels pisos superiors de la rectoria de la parròquia de Sant Vicenç de Besalú.

Si fem una mica de memòria sobre

com va anar tot plegat, podríem dir que: Durant un temps, un parell d'anys ben bons, vam estar cercant un bon lloc per tal que la nostra Congregació tingués un lloc propi, un lloc a on hi poguéssim reunir-nos i a on hi poguéssim guardar, arxivar, disposar,... tota la nostra documentació de què disposem, la qual forma part del llegat de la Congregació i del nostre poble, i que algun dia hauríem de passar a una nova Junta, a uns nous membres... per tal que tot continuï seguint el cicle natural de la vida.

Eren temps on el rector de la parròquia de Sant Vicenç de Besalú era el bon amic, i enyorat, Mn. Marturi Pla i Carré (ACS) i que des del primer dia va col·laborar amb molt d'entusiasme i energia en tirar endavant aquest nou i engrescador projecte. Uns mesos després, ja vam signar un acord de contracte de cessió de l'ús del local, entre el bisbat de Girona, la parròquia de Sant Vicenç de Besalú i la VCMDB, això durant l'estiu del 2013. A partir d'aquí, es començava tot el procés, el repte del "nostre projecte", d'adequació i transformació del local en una nova Sala Capitular.

Arribat a aquest punt, es de justícia fer esment que gràcies a la generositat i

El fet de no disposar d'un local propi, per a guardar tot el material que teníem, ens provocava un neguit i malestar, però que, en un cert moment vam decidir de posar-hi remei. La solució fou, després de molt de debat i cercant el millor, la tria d'un pis superior de l'edifici de la rectoria de Besalú. Dels dos pisos de la part superior, un estava lliure i ja

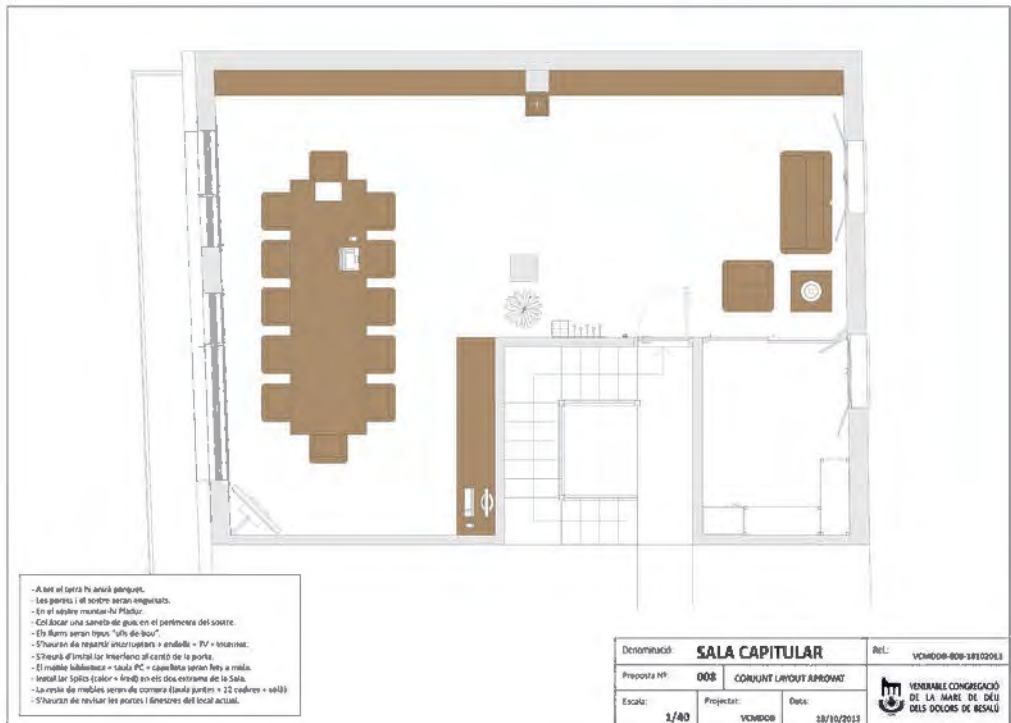
ens va fer bona sensació el dia que vam visitar-lo, aquest promètia i molt.

la bona predisposició d'una empresa industrial de Girona (però amb les arrels a Besalú), Metalquímia, S.A.U., vam iniciar un projecte de mecenatge per tal de dissenyar, projectar i adequar el local en qüestió i, convertir-lo en una nova Sala Capítular per a la nostra Congregació dels Dolors.

Voldria remarcar que el procés d'estudi i de projecció no fou gens fàcil, donades les característiques i l'estat de partida del local, però gràcies a un treball intens i carregat de molta il·lusió i, amb

un excel·lent equip, va donar els seus fruits ràpidament. El concepte somiat tantes vegades començava a agafar forma.

La confecció del projecte tècnic de disseny i desenvolupament va tenir una durada d'uns 3 mesos, on durant tot aquest temps vam valorar diferents possibilitats de disseny d'interiors, de distribució, de materials, d'enllumenat,... tenint present sempre el concepte de Sala Capitular.

Va continuar el procés d'execució de les obres, el qual tingué una durada de 5 mesos i on les empreses industrials que van intervenir i col·laborar, totes, eren de la Vila Comtal de Besalú.

El projecte d'execució global va acabar a finals de març de 2014. Posteriorment vam inaugurar la nova Sala Capitular el dissabte dia 5 d'abril de 2014, i hi va haver una gran assistència.

L'acte va ser presidit pel bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo i Artigas (ACS), el qual també va beneir la nova Sala Capitular, i també va comptar amb l'assistència del prior de l'any 2014, el Sr. Francesc Iglesias i Bertran, la Junta de la VCMDDB, de l'ajuntament de Besalú i d'una nombrosa assistència de congregants/es i besaluencs/ques, que van poder visitar i repassar a fons tota la documentació exposada al nou local.

Fotografies del dia de la Inauguració de la nova Sala Capitular. Data: 5/4/2014

Fotografies de la junta actual, reunida a la nova Sala Capitular

Després d'aquests 10 anys (el temps passa ràpid), actualment la Sala és el lloc on la Junta de la VCMDDDB s'hi reuneix sovint, per tal de treballar i preparar tota la nostra agenda anual.

Creiem que podem donar per fet, i ho ratifiquem, que el projecte fou un gran encert i que l'hem consolidat perfectament. Aquest sobretot ha rebut durant tots aquests anys moltes donacions de

nova documentació de part de molta gent de Besalú, els quals, han volgut que es conservessin al nostre arxiu documents, escrits,... relacionats sempre amb la Congregació i el nostre poble.

Es ben bé allò d'una "idea somiada i convertida en realitat" i on ja s'ha consolidat com la Sala Capitular de la Congregació dels Dolors de Besalú. En el seu interior trobareu tot el llegat que hem pogut conservar fins avui dels 325 anys d'història de la nostra Congregació, i que no són pocs.

Ens alegra de veure que podrem traspassar-ho tot als nostres descendents en unes condicions correctes i, en una instal·lació excel·lent. I el més remarcable, heu de saber que és un llegat que no és nostre, sinó de tot el poble, del nostre poble!

Per molts anys més i, seguim!

Joan Balateu i Gelada

RECULL D'IMATGES DELS DOLORS 2023

12è CONCURS DE DIBUIX I PINTURA

Primer premi P3: **Jana Picart i Cordonets**

Primer premi P4: **Turi Guerrero i Robinson**

Primer premi P5: **Arnau Farcy i García**

Primer premi Cicle Inicial: **Anton Riera i Bordes**

Primer premi Cicle Mitjà: **Nimh Guerrero i Robinson**

Primer premi Cicle Superior: **Ada Soler i Motas**

Primer premi Secundària 1r i 2n d'ESO: **Ona Samsó i Tona**

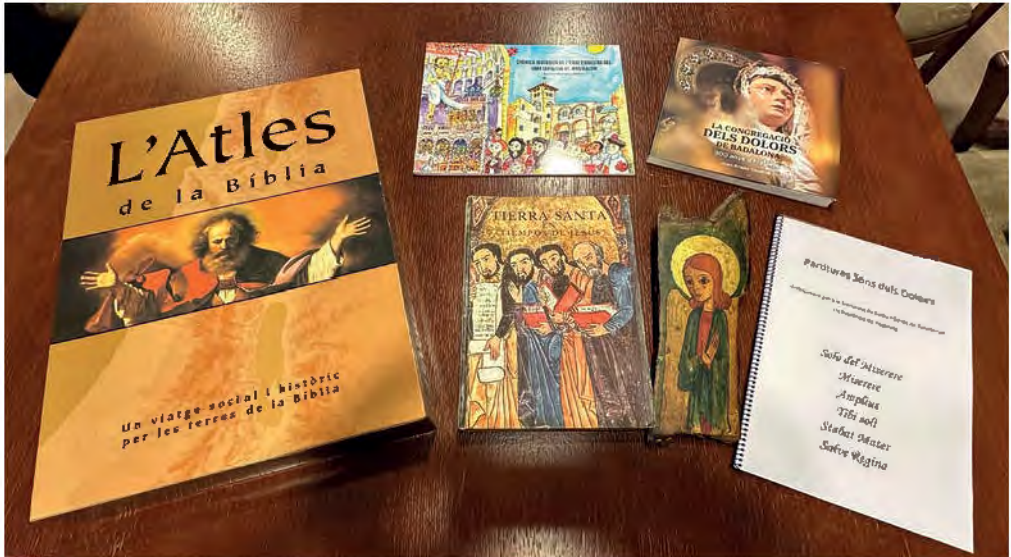
Accèssit: **Marc González i Iglesias**

DONACIONS A LA CONGREGACIÓ

Durant l'any 2023 s'han fet donacions rellevants a la Congregació dipositades a la Sala Capitular. La Junta de la Venerable Congregació vol agrair de cor

a tots ells per les seves donacions que sens dubte enriquiran el patrimoni artístic i cultural d'aquesta Congregació.

Algunes de les donacions a la Congregació efectuades l'any 2023.

RELACIÓ DONACIONS A LA SALA CAPITULAR - ANY 2023

Títol	Donant
LLIBRE TIERRA SANTA EN TIEMPOS DE JESÚS, ED. TIMUN 1968	Josep Gómez i Barri
LLIBRE L'ATLES DE LA BIBLIA, ENCICLOPÈDIA CATALANA 2007	Miquel Mascort i Riera
PINTURA D'UN ÀNGEL POLICROMADA EN FUSTA	Josep Lagares i Gamero
LLIBRE PICASSO. OBRA CATALANA, ENCICLOPÈDIA CATALANA 2015	Miquel Mascort i Riera
LLIBRE CONGREGACIÓ DELS DOLORS BADALONA. 300 ANYS D'HISTÒRIA 2023	Joan Rosàs i Reverté
COL·LECCIÓ ESTAFERMS DE PLOM. COL·LECCIÓ DE DOCUMENTS I PROGRAMES VARIS.	Salvador Garcia-Arbós
PARTITURES LA SALVE ET AL PER SIMFÒNICA DE COBLA I CORDA I COR POLIFÒNIC	Josep Lagares i Gamero (FUNDACIÓ METALQUIMIA)
LLIBRE HISTÒRIA DE L'ORDE EQÜESTRE DEL SANT SEPULCRE DE JERUSALEM	Joan Balateu i Gelada

PETICIÓ DE LA JUNTA DELS DOLORS

La Junta de la Venerable Congregació vol demanar i oferir la possibilitat, a tots els besaluencs que ho desitgin, de dipositar a la Sala Capitular tot aquell material relacionat amb la Congregació i la Festa dels Dolors (documents, llibres de contingut espiritual i religiós, fotografies, vídeos, etc.) per tal que sigui preservat en el nou arxiu, assegurant així la seva conservació a llarg termini... però, i sobretot, per deixar-ho com a llegat del nostre temps per a l'estudi, memòria, devoció i goig dels congregants i besaluencs de l'avenir.

NOTÍCIES DE LA VENERABLE CONGREGACIÓ

■ El divendres 24 de març de 2023 es va fer la tradicional formació dels Novicis. El dilluns 27 de març es va fer la tradicional visita de la mainada de la llar d'infants a la sagristia del Monestir de Sant Pere per veure el material de la Processó

Visita dels nens a la Sagristia de Sant Pere

■ Enguany els actes dels Dolors 2023 van començar la setmana anterior al Quinari, ja que el dimecres dia 22 de març es va fer la Celebració del Perdó al Monestir de Sant Pere. El Quinari pròpiament dit va començar el dilluns dia 27 de març... les Misses del Quinari van comptar amb una assistència de congregants i devots molt superior al que estàvem acostumats.

■ El dia de la Festa dels Dolors, 31 de març de 2023, el poble de Besalú va assistir a l'Ofici Solemne a les 11:00 del matí, amb acompanyament de l'Orquestra La Principal de la Bisbal, i oficiat per Mossèn Miquel Oliveras i Coll, Corrector de la Congregació.

■ Seguidament Na Maria Gratacós i Trias, Prior 2022, va fer el lliurament del penó al domicili de la Prior entrant, Na Núria Roura i Viñas, on aquesta va fer un emotiu discurs a tots els besaluencs que s'hi van congregar.

Discurs de la Prior Na Núria Roura i Viñas

■ Els Comissaris que han acompanyat la Prior durant la Festa dels Dolors han estat: Maria Fauró i Mañà, Rosalia Gala i Cuadrado, Ramona Jou i Compta, Joan Masmitjà i Frigola, Joan Masmitjà i Guinart, Fina Pont i Buxeda i Xavier Viñas i Buixeda. Els portadors de les borles del penó han estat Irene Roura i Viñas i Miquel Roura i Viñas.

● Durant els dies de Quinari, Dolors i Setmana Santa es va poder visitar a l'Església de Sant Vicenç l'exposició del **12è Concurs de Dibuix i Pintura de la Processó de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú**, que té per finalitat fer viure l'esperit dels Dolors als més petits del poble.

Els guanyadors del 12è Concurs de Dibuix de la Processó dels Dolors

● El Dia dels Dolors, a les cinc de la tarda, a la Parròquia de Sant Vicenç, es va fer la Conclusió del Quinari i Sermó per part de Mossèn Miquel Oliveras i Coll, Rector de Besalú i Corrector de la Congregació... Seguidament, Cant de La Salve per part del Cor d'Apòstols i acompanyats per l'Orquestra La Principal de la Bisbal. Tot seguit, cerimònia d'Entrada i Professió de Congregants també a la Parròquia de Sant Vicenç, enguany acompanyats per Mossèn Joan Robé, diaca.

● El dia dels Dolors, just abans de la Processó i com ja ve essent tradició, el Maniple de Manaies i els Estaferms van desfilant pels carrers del poble i van anar a fer una visita a les instal·lacions del CENTRE DE DIA EDAT 3, al barri de Can Ring, on els avis allà residents van estar molt contents i agraïts.

Visita dels Manaies i Estaferms al Centre de Dia EDAT 3

● Seguidament, els Manaies i Estaferms van anar a cercar la Prior al seu domicili al Carrer Ganganell (Can Clotes) i, tot desfilant pels carrers de Besalú, van acabar formats a la Plaça de la Llibertat, on els esperaven les autoritats... Tot seguit, es van lliurar els guardons del 12è Concurs de Pintura Infantil. També es va fer un reconeixement a Quim Quintana i Vilà, Marc Cortada i Canals i Sasha Falgueras i Pla del Maniple de Manaies; i a Júlia Masmitjà i Roura del Cos d'Estaferms; que enguany complien 15 anys de servei a la Congre-

gació. El Grup dels Jueus va fer també un emotiu homenatge a Jordi Jordà i Segura, que enguany complia 50 anys de participacions a la Processó.

Homenatge als Manaies i Estaferms

Homenatge a Jordi Jordà i Segura

■ La Processó dels Dolors va sortir puntualment i sense incidents a les 9 del vespre de la Plaça de Sant Pere. La Processó va funcionar molt correctament, i cal remarcar la devoció, l'ordre i el silenci. Enguany ens han acompanyat a la Processó, com a convidats, membres de la Confraria LA SANCH de Perpinyà; membres de la Con-

fraria de Jesús i els Nens de la Processó del Sant Enterrament de Girona i els Manaies de Sant Daniel.

Manaies de Sant Daniel

■ A la Plaça de la Llibertat, els Manaies van recuperar de nou l'antiga salutació de l'Acatu. Tot seguit, una vegada tots els assistents van arribar a la plaça, el Cor d'Apòstols va cantar, com cada any, la Salve del mestre Calahorra, amb acompanyament de l'Orquestra La Principal de la Bisbal i seguit per l'Acatu del Cos d'Estaferms.

■ Al finalitzar la Processó, el Cor d'Apòstols va cantar al presbiteri del Monestir de Sant Pere el Cant de l'Stabat Mater. Tot seguit, es va fer un senzill homenatge a en Salvador Buch donat que ja fa uns anys que en Salvador col·labora desinteressadament amb la Congregació per donar un testimoni gràfic de la nostra Festa.

● A continuació, la tradició encetada fa sis anys, amb motiu del Mil·lenari del Bisbat de Besalú i de l'arribada de la Veracreu, es va fer lliurament del pin de la Veracreu a la Vanessa Duran i a l'Eulàlia Soler, que s'estrenaven com a portadores del Pas de la Veracreu.

● El dia 15 de setembre, al Monestir de Sant Pere a les 20:00 h, es va celebrar la Missa dels Dolors Gloriosos de la Mare de Déu, oficiada pel Corrector Mossèn Miquel Oliveras, en sufragi de tots els congregants difunts. Prèviament a la Missa es va resar la Corona dels Dolors i en acabar la Missa es van cantar els Goigs.

Entrega d'un *pin* commemoratiu als nous portadors del Pas de la Veracreu

NOVA DISPOSICIÓ DELS PASSOS DE LA PROCESSÓ A LA PLAÇA

La Junta de la VCMDDB des de feia un temps, estàvem estudiant una nova i millor disposició dels diferents passos que intervenen en la processó, i en concret, durant el cant de *La Salve* que es realitza a la Plaça de la Llibertat.

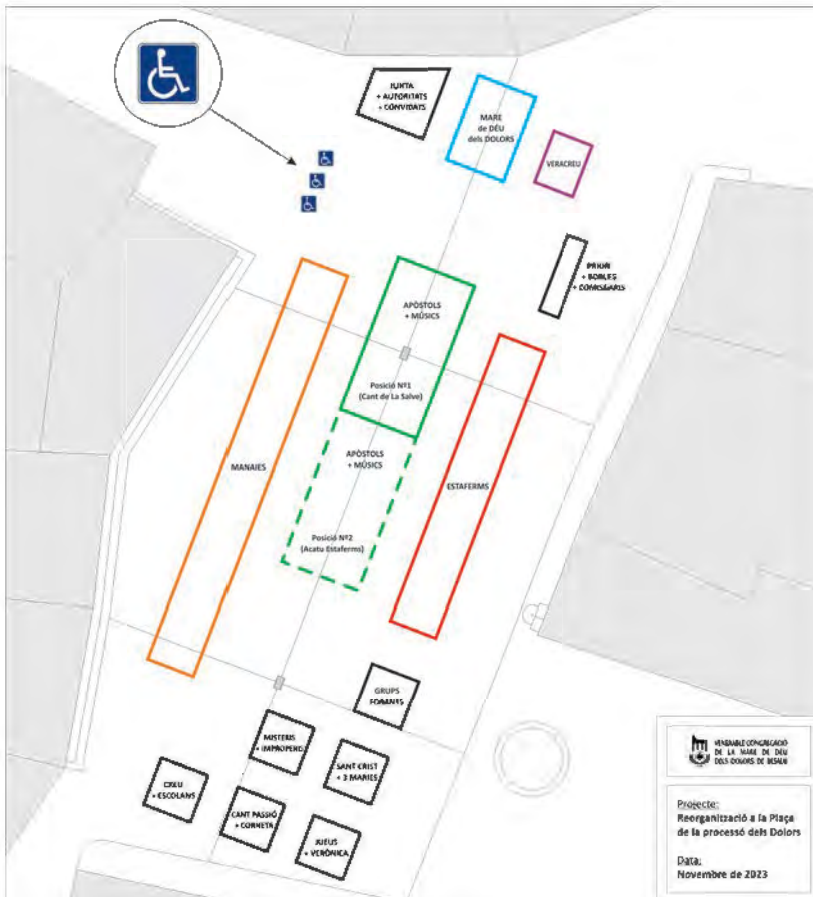
L'objectiu principal era millorar i, marcar, unes zones més clares de separació dels diferents passos per tal que estèticament i visualment quedessin més ordenats i, més fàcils de col·locar en funció de l'ordre d'arribada d'aquests a la plaça. També en aquest objectiu principal, i afegim la millora de zona principal, on en aquesta hi tenim: El pas de la Mare de Déu, el pas de la Veracreu, la Junta amb les autoritats + convidats i el Prior amb els seus comissaris i portadors.

El resultat final d'aquesta nova disposició que hem treballat, fa que aquesta doni més visibilitat i tot el protagonisme, i que ha de ser així, en el pas de la Mare de Déu.

Per últim, i nogensmenys important, també indicar que hem afegit una nova àrea per a persones amb algun tipus de discapacitat.

Aquesta és la part més enlairada de la plaça, la qual, li dona una correcta visibilitat per tal de seguir i veure la processó, i escoltar *La Salve*, de ben a prop.

Joan Balateu i Gelada

MAPA DE LA PROCESSÓ DELS DOLORS DE BESALÚ

TAULES DE PUNTUACIÓ

MANIPLE DE MANAIES

En actiu en els anys		1970	2024	Total	
		2023			
1	Batlle i Auguet	Jesús	51	1	52
2	Lagares i Roset	Jordi	45	1	46
3	Torres i Sánchez	Alex	43	1	44
4	Lagares i Gamero	Narcís	39	1	40
5	Reixach i Estañol	Carles	37	1	38
6	Serra i Regalat	Ricard	33	1	34
7	Batlle i Pont	Stefi	29	1	30
8	Güell i Sánchez	Jacint	28	1	29
9	Grau i Castañer	Joaquim	28	1	29
10	Ferrés i Costa	Joan	28	1	29
11	Genebat i Ribera	Joan	27	1	28
12	Juncà i Ramon	Manel	23	1	24
13	Guillamet i Gala	Martí	23	1	24
14	Vidal i Peracaula	Albert	22	1	23
15	Farcy i Bermejo	Jordi	22	1	23
16	Jarillo i Bonet	Isaac	20	1	21
17	Batlle i Pont	Clàudia	19	1	20
18	Pla i Planas	Albert	18	1	19
19	Sucarrats i Masgrau	Roger	17	1	18
20	Torres i Pleite	Àlex	16	1	17
21	Quintana i Vilà	Quim	15	1	16
22	Cortada i Canals	Marc	15	1	16
23	Mas i Hormigo	Germán	14	1	15
24	Duran i Abullí	Ferran	14	1	15
25	Pujol i Serra	Josep	13	1	14
26	Guardiola i Ros	Adrià	13	1	14
27	Garcia i Bassols	Pau	13	1	14
28	Torrent i Serra	Roger	13	1	14
29	Lagares i Mir	Jordi	11	1	12
30	Balateu i Riembau	Guifré	10	1	11
31	Trill i Iglesias	Pau	10	0	10
32	Serra i Figa	Gerard	9	1	10
33	Juanola i Sánchez	Albert	9	1	10
34	Martín i Gratacós	Arnau	7	1	8
35	Frigola i Camps	Genis	7	1	8
36	Garcia Meléndez	Poi	6	1	7
37	Xifre i Sala	Berta	6	1	7
38	Rovira i Balateu	Ferriol	6	1	7
39	Font i Falgas	Marc	6	1	7
40	Julià i Juanola	Maria	6	0	6
41	Luengo i Cervera	Pau	5	1	6
42	Massanet i Iglesias	Sergi	4	1	5
43	Ferrés i Soler	Jan	3	1	4
44	Busquets i Farrés	Pau	3	1	4
45	Abullí i Roura	Marc	2	1	3
46	Bravo i Aubeso	Arnau	2	1	3
47	Casadevall i Reixach	Ferran	2	1	3

48	Juanola i Guardiola	Nil	2	1	3
49	Lagares i Mir	Maria	2	1	3
50	Reixach i Vaquero	Pere	2	1	3
51	Torras i Batlle	Oleguer	2	1	3
52	Lagares i Pozo	Bernat	1	1	2
53	Mir i Porcell	Marta	1	1	2

MANAIES DE RESERVA

				Total
				anys
1	Casellas i Jou	Joaquim		33
2	Ramon i Sánchez	Manel		32
3	Guillamet i Comamala	Martí		32
4	Carreró i Busquets	Pere		32
5	Guardiola i Pijaume	Enric		30
6	Sucarrats i Portella	Miquel		30
7	Juncà i Parés	Lluís		29
8	Carreró i Busquets	Joaquim		29
9	Sánchez i Banal	Pere		29
10	Sala i Brunsó	Xavier		28
11	Lagares i Gamero	Josep		25
12	Balateu i Gelada	Joan		23
13	Sala i Brunsó	Jordi		22
14	Bosch i Juanola	Vicenç		22
15	Balateu i Sarola	Jordi		20
16	Falgarona i Bertran	Jordi		20
17	Pont i Colom	Jaume		20
18	Ginestera i Sarola	Jordi		18
19	Estela i Roura	Joan		17
20	Juncà i Ramon	Regina		16
21	Reig i Saubí	Francesc		16
22	Mas i Serra	Francesc		15
23	Torres i Pleite	Cristina		15
24	Falgueras i Pla	Sasha		15
25	Lagares i Palacios	Marc		14
26	Parés i Figueras	Bernat		14
27	Fàbrega i Ramon	Arnau		12
28	Gironell i Gamero	Martí		10
29	Carreró i Coromines	Marc		10
30	Armillas i Guardiola	Nacho		9
31	Parés i Figueras	Guillem		8
32	Galceran i Surina	Roger		8
33	Estela i Jordà	Martí		7
34	Lagares i Palacios	Adrià		7
35	Puigdemont i Balés	Isaac		6
36	Fàbrega i Ramon	Marina		3

ESTAFERMS

En actiu en els anys		1970	2024	Total
		2023		
1	Sánchez i Herreros Àngel	39	1	40
2	Pujolar i Senpau Jordi	31	1	32
3	Lagares i Puig Xavi	28	1	29
4	Hurtós i Rovira Jordi	27	1	28
5	Portas i Balateu Gerard	27	1	28
6	Carrasco i Sánchez Emili	24	1	25
7	Vaquero i Garrido Jordi	24	1	25
8	Frigola i Torrent Joan	21	1	22
9	Masoliver i Soler Eloi	18	1	19
10	Buch i Perez David	16	1	17
11	Solà i Codony Jordi	16	1	17
12	Solavera i Pons Francesc	16	1	17
13	Porras i Córdoba Jonathan	16	1	17
14	Rubirola i Juncà Lluís	14	1	15
15	Molas i Teixidor Joan	14	1	15
16	Mazzioti i Corominas Jèssica	14	1	15
17	Molas i Teixidor Dani	12	1	13
18	Trunyó i Torcal Pol	12	1	13
19	Trunyó i Torcal Maria	10	1	11
20	Ortega i Torres Oriol	10	1	11
21	Pons i Hurtós Adrià	9	1	10
22	Mas i Moya Laia	9	1	10
23	Ferrés i Barragán Joan	9	1	10
24	Cabratosa i Pons Joana	8	1	9
25	Trill i Iglesias Clara	8	1	9
26	Balateu i Riembau Jana	7	1	8
27	Huete i Robles Sira	6	1	7
28	Buch i Torrent Maria	4	1	5
29	Ferrés i Barragán Mar	3	1	4
30	Sánchez i Valentí Joan	2	1	3

31	Descamps i Oliveras Pep	2	1	3
32	Portas i Valentí Ferran	2	1	3
33	Pujolar i Busquets Farners	2	1	3
34	Portas i Valentí Mar	1	1	2
35	García i Portas Edna	1	1	2
36	Descamps i Oliveras Quim	1	1	2
37	Massanet i Iglesias Lara	1	1	2
38	Font i Falgàs Paula	1	1	2
39	Battle i Marco Fiona	1	1	2

ESTAFERMS DE RESERVA

			Total anys
1	Cabratosa i Pla Joan		42
2	Ferrés i Vergés Francesc		31
3	Lagares i Roset Josep M		28
4	Vaquero i Garrido Marc		18
5	Banal i Navarro Jesús		16
6	Masmitjà i Roura Cora		16
7	Solavera i Pons Maria		15
8	Masmitjà i Roura Júlia		15
9	Vázquez i Vives Adrià		9
10	Jofre i Pena Lluç		8
11	Mayoles i Vaquero Laia		4
12	Banal i Torres Andreu		4
13	Vázquez i Vives Glòria		4
14	Cabratosa i Pons Miquel		3
15	Linares i Valentí Arnau		3
16	Font i Falgàs Francesc		2
17	Gussinyer i Cuevas Jana		1
18	Vaquero i Escalona Marçal		1
19	Banal i Torres Nuri		1

AMICS PROTECTORS DE LA CONGREGACIÓ

La Junta de la Congregació voldria donar, de nou, les gràcies a totes aquelles persones que ja s'han compromès a donar suport i ajut a la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú en la modalitat d'Amics Protectors, així com a totes aquelles persones devotes de la Mare de Déu dels Dolors, congregants o no, que han col·laborat i continuen col·laborant, any rere any, d'una o altra manera, amb la Congregació.

La Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors és un Terç Orde (orde de seglars) de l'Orde dels Servents de Maria (<http://servidimaria.net>) amb un compromís que va molt més enllà de la tasca d'organitzar cada any el Quinari i la Festivitat dels Dolors. La Venerable Congregació té un compromís ferm envers la comunitat de fidels que representa, tot impulsant les tasques espiritual, d'oració i d'apostolat pròpies de l'Orde dels Servents de Maria; el suport a la Parròquia; les tasques socials i de misericòrdia envers els més desvalguts; i la tasca cultural per tal de donar a conèi-

xer i preservar el patrimoni històric de la Venerable Congregació.

La consecució de tots aquests compromisos no és una tasca fàcil ja que per a dur-los a terme es necessiten tot tipus de recursos (personals, intel·lectuals, econòmics, en espècies, etc...). Part d'aquests recursos tan necessaris, els fan possible els **Amics Protectors de la Venerable Congregació**, que són totes aquelles persones devotes de la Mare de Déu dels Dolors, congregants o no, que es comprometen a fer periòdicament (una vegada a l'any), i de forma sostinguda en el temps, un donatiu de **17€** a la Congregació.

Les aportacions fetes per tots ells asseguren la preservació de la nostra Festivitat, i permeten l'entrada de recursos addicionals que són un element clau i un suport indispensable perquè la Venerable Congregació pugui seguir duent a terme la seva important Missió.

NOTA IMPORTANT

Totes aquelles persones que vulguin col·laborar amb la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, com a **Amic Protector**, poden omplir el full encartat en aquest programa i entregar-lo a al Tresorer de la Congregació Sr. Martí Guillamet i Comamala, o bé a qualsevol altre membre de la Junta.

Adam i Arboix, Delfina	Corominas i Caritg, Miquel	González Felipa, Jose
Alguerri i Teixidor, Lluís	Cortada i Canals, Marc	Gratacós i Ferrández, Margarita
Argelés i Juanola, Josep	Cuevas i Costejà, Llorenç	Gratacós i Pagès, Esther
Arnillas i Guardiola, Nacho	Damont i Serra, Josep	Grau i Castanyer, Joaquim
Auguet i Vergés, Lluïsa	Damort i Serra, Maria	Grèbol i Roura, Joan
Balateu i Gelada, Joan	De Genover i Legares, Dagnawit	Guardiola i Pijàume, M ^{re} Dolors
Balateu i Riembau, Joan	De Solà-Morales i Dou, Faustina	Guardiola i Ros, Adrià
Balateu i Riembau, Jana	De Solà-Morales i Dou, Joaquim	Guardiola i Vallmajor, Teresa
Balateu i Sarola, Jordi	Descamps, Margarita	Güell i Joan, Josep
Banal i Navarro, Jesús	Dorca i Colomer, Miquel	Güell i Sánchez, Jacint
Barolí i Juanola, Irene	Dòsil i Bonmati, Mireia	Guillemet i Comamala, Martí
Bassols Lladó, Ernest	Duran i Abullí, Ferran	Guillemet i Gala, Martí
Batlle i Auguet, Jesús	Estarriola i Soler, Josep	Guitart i Palacios, Xavier
Batlle i Pont, Clàudia	Estela i Jordà, Laura	Gussinyeri i Cuevas, Adrià
Batlle i Pont, Estefania	Estela i Jordà, Martí	Heras i Herraiz, Ignaci
Besalú, S. L. - EDAT 3	Estela i Roura, Joan	Hurtós i Costa, Antoni
Boix i Juanola, Jordi	Fàbrega i Ramon, Arnau	Hurtós i Planella, Gerard
Bonet i Gussinyer, Dolors	Fàbrega i Ramon, Marina	Hurtós i Planella, Mireia
Bosch i Balateu, M ^{re} Rosa	Falgarona i Bertran, Jordi	Hurtós i Rovira, Jordi
Bosch i Juanola, Vicenç	Falgueras i Pla, Sasha	Iglesias i Campaña, Sònia
Brugué i Canal, Francesc	Farcy i Bermejo, Jordi	Jarillo i Bonet, Isaac
Brunzel i Casals, David	Farrés i Bartolí, Natí	Jordà i Ayats, Mòrtise
Brunzel i Jordà, Mireia	Felip i Rovira, M. del Carme	Jordà i Mas, Anna
Burgas i Cufí, Joan	Fernàndez i Brugués, Manel	Jordà i Sala, Isabel
Butiña i Carrera, Mateu	Ferrando i Ferrando, Xavier	Jordà i Segura, Jordi
Cabratoosa i Pla, Joan	Ferrés i Vergés, Francesc	Jou i Sala, Maria Lluïsa
Cabratoosa i Pons, Joana	Ferrés i Barragan, Joan	Juanola i Quintana, Albert
Cabratoosa i Pons, Miquel	Ferrés i Costa, Joan	Juanola i Sánchez, Albert
Campà i Fortich, Anna Maria	Ferrés i Soler, Jan	Juncà i Gratacós, Ramon
Capedevila i Bassols, Carmina	Font i Falgàs, Francesc	Juncà i Parés, Jordi
Caritg i Mont, Miquel	Font i Falgàs, Marc	Juncà i Parés, Lluís
Carrasco i Sánchez, Emili	Font i Falgàs, Paula	Juncà i Ramon, Manel
Carreró i Busquets, Joaquim	Freixa i Darne, M ^{re} Angels	Juncà i Ramon, Regina
Carreró i Busquets, Pere	Frigola i Buixeda, Cèlia	Lagares i Corominas, Narcís
Carreró i Corominas, Marc	Frigola i Coromina, Joaquim	Lagares i Gamero, Josep
Carreró i Corominas, Marc	Frigola i Torrent, Núria	Lagares i Gamero, Narcís
Casals i Pardo, David	Galceran i Surina, Roger	Lagares i Mir, Jordi
Casellas i Geli, Joaquim	Gamero i Fauró, Anna M ^{re}	Lagares i Mir, Maria
Casellas i Jou, Quim	Gamero i Fauró, Josep	Lagares i Palacios, Adrià
Casellas i Mò, Guiu	Garcia-Arbós, Salvador	Lagares i Palacios, Marc
Castillo i Tarrés, Eric	Garcia i Bassols, Pau	Lagares i Profitós, Mònica
Castillo i Tarrés, Oriol	Ganebat i Ribera, Joan	Lagares i Puig, Jordi
Clarà i Vallès, Tura	Ginestera i Cargol, Pere	Lagares i Puig, Lluís
Codina Gironella, Pere	Ginestera i Sarola, Jordi	Lagares i Puig, Xevi
Colom Vilalta, M ^{re} Rosa	Gironell i Compte, Alexandre	Lagares i Roset, Jordi
Corominas i Buixeda, Maria	Gironell i Gamero, Martí	Lagares i Roset, Josep M ^{re}
	Gómez i Barrí, Josep	Luengo i Cervera, Pau

M. X. S.	Pujolar i Senpau, Jordi	Sucarrats i Masgrau, Roger
Mas i Calvis, Jaime	Quera i Hurtós, Pere	Sucarrats i Portella, Miquel
Mas i Casadevall, Elisa	Quintana i Gratacós, M ^a Teresa	Tarrés i Guardiola, Jaume
Mas i Hormigo, Germán	Quintana i Gratacós, Rafel	Tarrés i Hinojosa, Aran
Mas i Serra, Francesc	Quintana i Vilà, Joaquim	Tarrés i Prujà, Carme
Masllorens i Serrat, M ^a Eugènia	Ramon i Ros, Neus	Tarrés i Prujà, Dolors
Masó i Bové, Joan	Ramon i Ros, Rosa	Torcal i Escruela, Meritxell
Masoliver i Soler, Eloi	Ramon i Sánchez, Manel	Torras i Batlle, Oleguer
Massanet i Iglésias, Lara	Regalat i Arroyo, Miquel	Torras i Batlle, Oriol
Massanet i Iglésias, Sergi	Reig i Corominas, Felisa	Torrent i Bach, Lluís
Mir i Porcell, Marta	Reig i Saubí, Francesc	Torrent i Serra, Paula
Molas i Teixidor, Daniel	Reixach i Estañol, Carles	Torrent i Serra, Roger
Molas i Teixidor, Joan	Reixach i Estañol, Nora	Torres i González, Josep M ^a
Moncanut i Frigola, Joaquim	Ribugent i Güell, Josefa	Torres i Pleite, Alexandre
Monell i Prujà, Maria	Ricart i Casadell, Maria	Torres i Pleite, Cristina
Navarro i Navarro, Dolors	Roca i García, Xavier	Torres i Sánchez, Alexandre
Oliveras i Prujà, Sara	Roca, Xavier	Trill i Iglésias, Clara
Oliveras i Surroca, Narcís	Roldan i Rojas, Pere	Trill i Iglésias, Pau
Oliveras i Torres, Sabina	Ros i Pararols, Rosa	Truñó i Lagares, Xavier
Oller i Adam, Ramon	Roset i Balateu, Jordi	Truñó i Torcal, Maria
Pairó i Moradell, Núria	Roset i Pagès, Dolors	Truñó i Torcal, Pol
Palacios i Gordillo, Rosa M ^a	Roura i Demiquels, Carmelita	Vaquero i Garrido, Marc
Parés i Figueres, Bernat	Roura i Juan, Jaume	Vega i Gratacós, Anna
Parés i Figueres, Guillem	Rovira i Balateu, Ferriol	Ventura i Mas, Pere
Pastoret i Casellas, Manel	Rovira i Prujà, M ^a Rosa	Ventura i Teixidor, Francesc
Pastoret i Iglésias, Joan	Rubert i Fauró, Lluís	Vergés i Albino, Joan
Pigem i Tarradas, M ^a Teresa	Rubirola i Juncà, Lluís	Vergés i Cruz, Natàlia
Pla i Gratacós, Eva	Sala i Brunsó, Jordi	Vidal i Peracaula, Albert
Pla i Gratacós, Lluís	Sala i Planas, Rosa	Vila i Cornellà, Imma
Pla i Planas, Albert	Sala i Tubert, Lluís	Vila i Cornellà, Marta
Pleite i Titos, Guadalupe	Sánchez i Banal, Pere	
Pont i Buxeda, Fina	Sánchez i Herrero, Àngel	
Pont i Colom, Jaume	Sau i Malé, Maria	
Porras i Còrdova, Jonathan	Serra i Figa, Gemma	
Portas i Arbusà, Montse	Serra i Figa, Gerard	
Portas i Balateu, Gerard	Serra i Freixa, Dolors	
Portas i Brunsó, Carme	Serra i Regalat, Ricard	
Portas i Brunsó, Lola	Serrat i Farrés, Anna	
Prat i Pujeu, Maria	Serrat i Farrés, Núria	
Profitós i Alós, Montserrat	Serrat i Fauró, Pilar	
Prujà i Bach, Joaquima	Serrat i Pumarola, Antoni	
Prujà i Privat, Margarita	Serrat i Vila, Jordi	
Prunella i Planas, Sílvia	Solà i Codony, Jordi	
Puig i Rigau, Núria	Solavera i Pons, Francesc	
Puigdemont i Balés, Isaac	Solavera i Pons, Maria	
Pujol i Serra, Josep	Soler i Puig, Eulàlia	

NOTES IMPORTANTS

- Totes les **persones interessades a entrar de Congregants**, i passar així a formar part d'aquest nostre gran Patrimoni Espiritual que és la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, ho poden comunicar al secretari de la Congregació (Sr. Josep Lagares i Gamero, telèfon: 972 590965). Requisit indispensable per ésser Congregant: haver fet la Primera Comunió.
- Preguem a **tots els qui desitgin contribuir amb el seu donatiu** al sosteniment de la nostra Congregació, que ho facin ingressant els diners al compte número ES25 0182 0885 92 0201502522, del BBVA, o bé que els lliurin a qual-sevol membre de la Junta.
- Les funcions es celebraran a l'església de Sant Vicenç.
- La processó sortirà de l'església de l'antic Monestir de Sant Pere.
- Demanem que durant tota la processó hi hagi SILENCI.
- Demanem que els fotògrafs no es situïn al mig de la processó. Aquests hauran de portar una acreditació oficial de la VCMDDB.
- A les botigues que venen ciris i al cancell de l'església de Sant Pere, hi haurà a disposició de tothom que vulgui assistir a la processó, una *papallona* per a col·locar al ciri, a fi d'evitar, en la mesura que sigui possible, de tacar de cera els carrers per on passarà la desfilada religiosa.
- El llibre *Priors dels Dolors*, el DVD *El dia dels Dolors a Besalú*, el CD *Sons dels Dolors*, el nou CD *Emociona't amb la SCCC: Els Dolors de Besalú* i el nou llibre *La Processó dels Dolors de Besalú: Silenci, Tradició i Espiritualitat*, poden ser adquirits durant tot l'any. Ens podeu enviar un e-mail a: info@dolorsdebesalu.org
- El piscolabis en finalitzar la processó, tindrà lloc a la Sala Gòtica del Palau de la Cúria Reial.
- L'autor del quadre de la portada és obra de Mn. Miquel Oliveras i Coll.

NOTA MOLT IMPORTANT

Tots aquells congregants que els fes il·lusió ser Prior dels Dolors de Besalú caldria que fessin arribar la seva petició (oral o escrita) al Secretari de la Venerable Congregació, el Sr. Josep Lagares. La llista de peticions es mantindrà en la més estricta confidencialitat.

ESTAT DE COMPTES

PAGAMENTS	
FACTURA FLECA DESCAMPS	477,00
MISSSES I PREDICADORS	350,00
BUGADERIA	83,00
PAGAMENT MUSICOM OLOT	60,00
COMPRA D'ESPARDENYES	222,00
ORQUESTRA	2.500,00
DIRECTOR ORQUESTRA	300,00
REPARTIMENT DELS PROGRAMES	100,00
PAGAMENT DE FLORS	354,00
FACTURA CAN CINTET	550,00
FACTURA RESTAURANT CAN 9	165,00
FACTURA MUS	215,00
FACTURA PASTISSERIA SURROCA	500,00
PAGAMENT DE FLORS	200,00
FACTURA FLECA RACONET	158,00
MUSICOM OLOT	120,00
MANTENIMENT MATERIAL	1.164,00
REPARACIÓ BOMBO	75,00
ESPELMES	100,00
PAGAMENT FACTURA DE FLORS	279,00
SEGELLS I CERTIFICATS	185,36
FACTURA IMPREMTA AUBERT	3.253,69
RESTAURACIÓ DEL PEU SANT CRIST	48,00
FACTURA COMUNICACIÓ DIGITAL, S.L.	493,68
ARREGLAR JARDINERES	50,00
METACRILATS OLOT	719,95
NETEJA	87,00
CONCURS DE DIBUIX	202,00
COMISSIONS DEL BANC	193,11

COBRAMENTS	
COL-LABORADOR CAL CAPÓ	50,00
COL-LABORADOR ALGISS	50,00
COL-LABORADOR BUGADERIA GARROTXA	50,00
COL-LABORADOR VICENÇ RIU	50,00
COL-LABORADOR DOLORS RIU	50,00
COL-LABORADOR RESTAURANT CÚRIA REIAL	50,00
COL-LABORADOR XAVIER PLANAS	50,00
COL-LABORADOR FAMÍLIA ZAFONT	50,00
COL-LABORADOR GRATACÓS/ORTIZ	50,00
COL-LABORADOR CALÇATS PASSOS	50,00
COL-LABORADOR GESTORIA BASSOLS	50,00
COL-LABORADOR DEGISA	50,00
COL-LABORADOR BALDIRI PUJADES	50,00
COL-LABORADOR FAMÍLIA IGLESIAS	50,00
COL-LABORADOR VILARRASA, S.A.	50,00
COL-LABORADOR BESALÚ GESTIÓ	50,00
COL-LABORADOR FINQUES GARROTXA	50,00
COL-LABORADOR MOTOS BESALÚ	50,00
COL-LABORADOR FERRETERIA BERNAU, S.L.	50,00
COL-LABORADOR SUPERMERCAT VIDAL	50,00
COL-LABORADOR MECANITZATS VENTURA	50,00
COL-LABORADOR I-CIAL FERRÉS	50,00
COL-LABORADOR TALLERS SANZ	50,00
COL-LABORADOR TALLER RENAULT	50,00
COL-LABORADOR INST. TECNIQUES I SOL, S.L.	50,00
COL-LABORADOR ESMI	50,00
COL-LABORADOR JOAN TRULLS	50,00
COL-LABORADOR TALLER LLAM	50,00
COL-LABORADOR AGROBOSCH	50,00
COL-LABORADOR EDAT3	50,00
COL-LABORADOR AUTO ELÈCTRIC BESALÚ	50,00
COL-LABORADOR PLANA-HURTÓS	50,00
COL-LABORADOR HOTEL CASA MARCIAL	50,00
COL-LABORADOR ANNA LÓPEZ (Arquitecta)	50,00
COL-LABORADOR CONSTRUCCIONS GUARDIOLA	50,00
COL-LABORADOR AJUNTAMENT DE BESALÚ	350,00
COL-LABORADOR CARNISSERIA ESTELA	50,00
COL-LABORADOR SIBI	50,00
COL-LABORADOR REST. SANTUARI DEL MONT	50,00
COL-LABORADOR FAMÍLIA FONT	50,00
COL-LABORADOR FALGARONA, S.L.	50,00
COL-LABORADOR DOMUS GRUP	50,00
COL-LABORADOR J. JUANOLA	50,00
COL-LABORADOR LA PORTA PETITA	50,00
COL-LABORADOR FUSTERIA PONT	50,00
COL-LABORADOR MUS PASTISSERIA	50,00
COL-LABORADOR PEIXATERIA FELISA	50,00

Saldo Anterior

15.000,38 €

+

Total Cobraments

12.800,36 €

=

27.800,74 €

-

Total Pagaments

13.204,79 €

=

SALDO ACTUAL

14.595,95 €

COL-LABORADOR CAN CINTET	50,00
COL-LABORADOR ESTACIÓ SERVEI SERINYÀ	50,00
COL-LABORADOR CAN GOITA	50,00
COL-LABORADOR PONT D'ORT	50,00
COL-LABORADOR SPAR SUPERMERCATS	50,00
COL-LABORADOR MAGDALENES CAL TUSSET	50,00
COL-LABORADOR EL CELLER DE BESALÚ	50,00
COL-LABORADOR BUFFET EL CASTELL	50,00
COL-LABORADOR HOTEL ELS JARDINS DE LA MARTANA	50,00
COL-LABORADOR BOBINATS FRIGOLA	50,00
COL-LABORADOR PLANXISTERIA BESALÚ	50,00
COL-LABORADOR SINGULAR	50,00
COL-LABORADOR RESTAURANT CAN SAM	50,00
COL-LABORADOR INSTAL. X. PORTAS	50,00
COL-LABORADOR RESTAURANT CAN 9	50,00
COL-LABORADOR RAFEL QUINTANA	50,00
COL-LABORADOR FLECA DESCAMPS	50,00
COL-LABORADOR PASTISSERIA SURROCA	50,00
COL-LABORADOR CORTADA-DOMÈNECH	50,00
DONATIU SR. CASSÚ	300,00
DONATIU FAMILIA DEVOTA	100,00
DONATIU FAMILIA DEVOTA	1.200,00
DONATIU PER A LLUMS VERGE P.F.	200,00
DONATIU D.S.	60,00
DONATIU JOAN GRÈBOL	50,00
DONATIU T.B.	50,00
DONATIU PLANA-PLATE	20,00
DONATIU UNA DEVOTA	50,00
DONATIU P.F.	100,00
COL-LABORADOR FUNDACIÓ METALQUIMIA	50,00
DONATIU UNA FAMILIA DEVOTA	135,36
COL-LABORADOR SPIRAX, S.L.	50,00
DONATIU ALTAR MARE DE DÉU	144,00
DONATIU MISSA DELS DOLORS	313,00
DONATIU JUEUS	100,00
COL-LABORACIÓ ANNA LÓPEZ	50,00
DONATIU FUSTERIA FÀBREGAS	50,00
DONATIU P.F.	100,00
VENDA CD	15,00
AMICS PROTECTORS	4.401,00
LAMPADARI	1.662,00

RELACIÓ DE COL-LABORADORS

COL-LABORADORS QUE HAN FET POSSIBLE AQUEST PROGRAMA

Ajuntament de Besalú	Casa Zafont	Agro Bosch - De Tot Bosch
Gestoria Bassols	Família Gratacós-Ortiz	Supermercat J. Vidal
Fundació Metalquímia	Fleca Descamps	Mecanitzats J. Ventura, S.L.
Plana-Hurtós Enginyers	La Porta Petita de Sant Vicenç	Sibi.cat
Bugaderia Garrotxa	Família Estarriola-Prujà	Vicenç Riu i Teixidor
Família Iglesias	Carrosseries Esmi, S.L.	Dolors Riu i Teixidor
Família Font	Motos Besalú	Família Trulls-Tous
Fusteria i Matalassos Pont	Construccions Guardiola, S.L.	Auto Elèctric Besalú, S.L.
Fustes Cortada-Domènech	Planxisteria Besalú, S.L.	El Cellar de Besalú
Singular Besalú	Buffet Lliure - Castell de Besalú	Passos - Calçats i Complementos
Can Cintet	Hotel - Els Jardins de la Martana	Peixateria Felisa
Estació Servei Serinyà	I-Cial Ferrés, S.L.	Rostisseria Can Goita
S. Vilarrasa, S.A.	Bobinats Frigola, S.L.	Pont d'Or
Algiss	Falgarona, S.L.	Spirax, S.L. - Manipulats de Cartró
Tallers Mecanitzats LLam, S.L.	J.Juanola, S.L.	Circusland
Cal Capó - Allotjament Turístic	Ferreteria Bernau, S.L.	NOX Arrosseria
Restaurant Cúria Reial	Pastisseria Surroca	Pizzeria - La Roda Grogà
Intec - Inst. Tècniques i Sol, S.L.L.	Renault - Solà Sport	Tot Shirts
Restaurant Can Nou	Rafel Quintana	Hotel 3 Arcs
Restaurant Can Sam	Instal·lacions Xavier Planas Juanola	Miqwahs
Arquitectura - Anna López	Edat3 Besalú, S.L.	Besalú Idiomes - Abel Plana
Hotel Casa Marcial	Família Vidal-Sánchez	
Besalú Gestió - M ^è Mercè Pont	Família Baldiri i Xon	
Domus Grup	Tallers L. Sanz, S.A.	
Finques Garrotxa	Instal·lacions X. Portas	

ALTRES COL-LABORADORS

Ajuntament de Besalú	Valèria Moda	Amics de Besalú i el seu Comtat
Metalquímia, S.A.U.	Família de Solà-Morales	Can Cintet
Construccions Bosch	Tallers L. Sanz, S.A.	